

Zákon ze dne 28. června 1928
kterým se mění hlava druhá, odstavec 1.,
zákona ze dne 14. července 1927, čís. 125 Sb.
z. a n., o organisaci politické správy.

Národní shromáždění republiky Českoslo-
venské usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

V hlavě druhé, odstavci 1., zákona ze dne
14. července 1927, čís. 125 Sb. z. a n., vkládají
se za slovo „července“ ve větě první slova:
», v zemi České a Moravsko-slezské dnem
1. prosince«.

§ 2.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlá-
šení a provede jej ministr vnitra v dohodě se
zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Černý v. r.

Vyhláška ministra vnitra
ze dne 21. prosince 1928,
již se opravuje tisková chyba v zákoně ze dne
28. června 1928, čís. 92 Sb. z. a n., kterým se
mění hlava druhá, odstavec 1., zákona ze dne
14. července 1927, čís. 125 Sb. z. a n., o orga-
nisaci politické správy.

V zákoně ze dne 28. června 1928, čís. 92
Sb. z. a n., kterým se mění hlava druhá, od-
stavec 1., zákona ze dne 14. července 1927,
čís. 125 Sb. z. a n., o organisaci politické
správy, vyhlášeném v částce 34. Sb. z. a n.,
jest v § 1, řádce 4., slovo „Moravsko-slezské“
nahraditi slovem „Moravskoslezské“.

Černý v. r.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 57.

Vydána dne 12. srpna 1927.

Obsah: (125. a 126.) 125. Zákon o organisaci politické správy. — 126. Zákon o volbách zemských a okresních zastupitelstev.

125.

Zákon ze dne 14. července 1927 o organisaci politické správy.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení.

(1) Pokud z tohoto zákona se jinak nepodává, nastupují tam, kde župní zákon anebo jiné zákony mluví o župě, županovi, župních úřadech, župních zastupitelstvech, župních výborech a senátech, zřízených podle župního zákona, na jejich místo země, zemský prezident, zemské úřady, zemská zastupitelstva, zemské výbory a senáty; kde se mluví o zvláštních výborech (komisích) podle § 28 župního zákona, nastupují na jejich místo zemské komise. Kde jiné zákony mluví o zemských župních svazech anebo jejich orgánech, nastupují na jejich místo země nebo příslušné zemské orgány.

(2) Čtrnáctidenní lhůty stanovené župním zákonem se mění na patnáctidenní.

HLAVA PRVÁ.

Zákon ze dne 29. února 1920, č. 126 Sb. z. a n., o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé (župní zákon) se mění a doplňuje takto:

Nápis se nahrazuje nápisem tohoto zákona.

ČÁST PRVÁ.

Článek 1 až 9 se zrušují a na jejich místo nastupují tato ustanovení:

Článek 1.

(1) Ministerstvo vnitra a politické úřady jemu podřízené vykonávají ve svém obvodu

v mezích platných zákonů, nařízení a předpisů vnitřní správu, pokud není nebo nebude zvláštními ustanoveními svěřena úřadům jiným.

(2) Zvláště jsou příslušny prováděti zákony, jejich provádění podle všeobecných nebo zvláštních předpisů nenáleží jiným úřadům.

(3) Úřady politické jsou služebně podřízeny ministerstvu vnitra, jsou však povinny ve věcech, které spadají do působnosti jiných ministerstev, šetřiti i nařízení, předpisů a pokynů těchto ministerstev a je prováděti.

Článek 2.

(1) Ministerstvo vnitra a politické úřady jemu podřízené jsou povinny — pokud to není nebo nebude uloženo jiným úřadům neb orgánům — bděti nad veřejným — pořádkem, klidem, bezpečností a veřejnou mravností a odvracet v tomto směru všeliká nebezpečství i odstraňovati nastalé poruchy.

(2) Zvláštní předpisy vydané k ochraně veřejných zájmů označených v odstavci 1 zůstávají nedotčeny.

Článek 3.

(1) Za účely uvedenými v článku 2 mohou politické úřady ve svých úředních obvodech vydávati — vyjma případy nutné a neodkladné se schválením zemského úřadu — příkazy a zákazy v zájmu veřejném nutné — jak ve způsobu všeobecných nařízení, tak i pro jednotlivé případy — a mohou na nedbání takových příkazů a zakazů stanoviti tresty na penězích od 10 Kč do 5000 Kč nebo na svobodě od dvanácti hodin do čtrnácti dnů.

(2) Tresty uvedené v odstavci 1 mohou politické úřady ukládati — bez újmy soudního stíhání — též na všeliké nepřístojné jednání nebo chování na místech veřejných nebo veřejně přístupných, kterým se ruší neb ohro-

žuje veřejný — pořádek, klid, bezpečnost, dobrý mrav nebo slušnost nebo se vzbuzuje veřejné pohoršení.

Článek 4.

(1) Orgánové veřejné správy, státní i samo-správní, volení i jmenovaní jsou v úředním styku povinni zachovávat vážnost odpovídající jejich veřejnému postavení, chovají se vůči každému slušně a vycházejí v oboru své působnosti stranám podle možnosti vstřícně. Navzájem je každý povinen v úředním styku s těmito orgány zachovávat vůči nim slušnost a úctu odpovídající jejich veřejnému postavení.

(2) Okresní úřady jsou povolány chránit vážnost orgánů zmíněných v odstavci 1 a mohou za tím účelem, nejde-li o trestní činy stíhané soudy, potrestati trestem na penězích od 10 Kč do 2000 Kč nebo na svobodě od dvanácti hodin do pěti dnů každého, kdo užívá v písemných podáních k těmto orgánům způsobu psaní je urážejícího nebo kdo přes předcházející napomenutí se chová vědomě hrubě k veřejnému orgánu při výkonu jeho úřední činnosti nebo se vzpírá ho poslechnouti.

Článek 5.

(1) Politické úřady mohou vydávat v mezích svého úředního obvodu nařízení též v oboru místní policie svěřené podle zákona obcím, jde-li o nařízení vztahující se na území více obcí nebo nevydá-li obec, jíž se týče, sama včas nutného nařízení.

(2) Jde-li o území přesahující úřední obvod okresního úřadu, přísluší právo uvedené v předchozím odstavci zemskému úřadu.

(3) Není-li nebezpečí v prodlení, budiž zúčastněným obcím poskytnuta možnost, aby se v přiměřené lhůtě nejméně patnáctidenní vyslovily o chystaném nařízení nebo potřebné nařízení samy vydaly.

Článek 6.

(1) Politické úřady jsou příslušny vykonávat trestní pravomoc, pokud nenáleží soudům nebo jiným úřadům.

(2) Trestní pravomoc, kterou dosud vykonávaly školní úřady, přechází na politické úřady.

(3) Nedotčeny zůstávají předpisy, podle kterých politické úřady rozhodují ve věcech trestní pravomoci obecní.

Článek 7.

(1) Politickým úřadům přísluší nalézáti právo v oboru práva veřejného, pokud to není nebo nebude vzneseno na jiné úřady nebo soudy.

(2) Nedotčena zůstávají zákonná ustanovení, podle kterých politické úřady rozhodují o nárocích soukromoprávních.

Článek 8.

(1) Pokud opravný prostředek není vyloučen, lze se odvolati z rozhodnutí (opatření a nálezů) okresního úřadu k zemskému úřadu a, rozhoduje-li tento úřad sám v první instanci, lze se odvolati z jeho rozhodnutí (opatření) k příslušnému ministerstvu.

(2) Z rozhodnutí zemského úřadu jako odvolacího není další odvolání přípustno; totéž platí o rozhodnutí okresního úřadu jako odvolacího ve věcech trestní pravomoci obecní.

(3) Při sporech, jejichž předmětem jest pouze peněžité plnění nepřesahující částky 200 Kč, jest odvolání nepřípustno.

(4) O opravných prostředcích proti rozhodnutím (opatřením, nálezům) vydaným před dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, pokud jsou přípustny podle předpisů dosud platných, budiž rozhodnuto i tehdy, když by podle tohoto zákona opravný prostředek již přípustný nebyl.

Článek 9.

Pokud není jinak stanoveno, provádí úřední jednání, které přesahuje obvod jednoho okresního úřadu, příslušný zemský úřad, a úřední jednání, které přesahuje obvod jednoho zemského úřadu, příslušné ministerstvo; zemský úřad a ministerstvo mohou však pověřiti jeho provedením některý ze zúčastněných podřízených úřadů.

Článek 10.

(1) Vládním nařízením budou sjednoceny a upraveny předpisy o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů — čítajíc v to exekuční řízení — se zřetelem k účelnému zjednodušení a urychlení řízení; při tom může býti stanovena povinnost stran a jiných osob, jakož i obcí a jiných veřejných korporací spolupůsobiti při řízení, pokud jeho účel toho vyžaduje.

(2) K zajištění účelu nebo podmínek řízení a jeho nákladů, může úřad stranám uložit, aby složily jistotu v hotových penězích,

nebo může naříditi přiměřené zajištění jiného způsobu.

(3) Rovněž může úřad, pokud již platné předpisy zvláště tak neustanovují, k zabezpečení účelu řízení naříditi zabavení nebo jiné zajištění věcí, které podle platných předpisů mají býti prohlášeny za propadlé, mají se zničití nebo učiniti nepotřebnými, dále předmětů, jichž je potřebí k vedení důkazů.

(4) K zajištění nerušeného chodu řízení může úřad těm, kdo řízení ruší, po bezvýsledném napomenutí uložití pořádkové pokuty do 2000 Kč, v případě nedobytnosti vězení do pěti dnů a po případě naříditi, aby se vzdálili. Stejně může zakročiti proti tomu, kdo svévolně zavdává příčinu k řízení nebo je protahuje nebo bez dostatečného důvodu nevyhoví příkazům v řízení vydaným.

(5) Křivou výpověď svědeckou nebo znaleckou nebo porušení povinné mlčelivosti v řízení správním, nejde-li o trestní čin stíhaný soudně, může úřad trestati na penězích do 10.000 Kč nebo na svobodě do jednoho měsíce.

(6) Vláda je povinna nařízení vydaná podle odstavce 1 předložiti oběma sněmovnám Národního shromáždění do čtyř neděl po nejbližší jejich schůzi ke schválení. Odepře-li jedna sněmovna Národního shromáždění schválení, pozbývá nařízení platnosti dnem odepření.

(7) Trestní řízení správním se upraví zákonem.

Č l á n e k 11.

Tresty na penězích uložené politickými úřady, propadlé jistoty a jiné záruky i výtežky za věci prohlášené za propadlé v řízení před těmito úřady připadají státu.

Č l á n e k 12.

(1) Vykonatelná rozhodnutí, opatření a nálezy politických úřadů se provádějí politickou nebo soudní exekucí. Výkon politické exekuce přísluší okresním úřadům.

(2) Okresní úřady jsou povolány přispívati soudům i jiným úřadům a veřejným orgánům k jejich žádosti při nuceném výkonu jejich vykonatelných rozhodnutí, opatření, nálezů a usnesení.

Č l á n e k 13.

Předchozí ustanovení o politických úřadech platí též pro státní úřady policejní v mezích jejich působnosti.

ČÁST DRUHÁ.

I. Úřady zemské a okresní.

§ 1 se mění a bude zníti:

(1) Zemské správní obvody jsou: země Česká (Čechy), Moravskoslezská (Morava a Slezsko), Slovenská (Slovensko) a Podkarpatoruská (samosprávné území Podkarpatské Rusi).

(2) Pro každou zemi se zřídí zemský úřad, a to:

pro zemi Českou se sídlem v Praze,
pro zemi Moravskoslezskou se sídlem v Brně,

pro zemi Slovenskou se sídlem v Bratislavě a

pro zemi Podkarpatoruskou se sídlem v Užhorodu.

(3) Obvody a sídla okresních úřadů budou určena nařízením vlády.

(4) Obec, která bude určena sídlem okresního úřadu, jest povinna opatřiti vhodné místnosti pro tento úřad a nésti náklad s jeho umístěním spojený. K úhradě tohoto nákladu mohou přispěti stát aneb okres částkou nepřesahující jeho dvě třetiny.

§ 2 se mění a bude zníti:

(1) Obvody a sídla zemských úřadů mohou býti měněna jen zákonem.

(2) Slučovati a rozlučovati okresní úřady, měniti jejich obvody a sídla přísluší vládě nařízením; vláda jest povinna poskytnouti zúčastněným zemským a okresním zastupitelstvům možnost, aby se o změnách těch vyjádřila. Při tom buď šetřeno zásady, že každá obec může náležitě vždy jen do obvodu jednoho okresního úřadu a že hranice okresních úřadů nesmějí býti obvodem zemského úřadu přerušeny.

(3) Při změně obvodů okresních úřadů buď hleděno k tomu, aby mezi zúčastněnými okresními zastupitelstvy došlo dohodou k majetkovému vypořádání. Dohodu tu schvaluje a, nedojde-li k ní, stanoví majetkové vypořádání ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí po slyšení zemského výboru.

(4) Soukromoprávní nároky třetích osob nejsou vypořádáním tím dotčeny.

§ 3 se mění a bude zníti:

(1) Města se zvláštním statutem a se zřízeným magistrátem vykonávají ve svém obvodu podle svých zřízení též působnost okresního úřadu.

(2) Vláda může nařízením města se zvláštním statutem podrobiti všeobecně platným obecním zřízením a města se zřízeným magistrátem prohlásiti za velké obce.

§ 4 se mění a bude zníti:

(1) Okresní úřady vykonávají ve svém obvodu vnitřní správu (čl. 1) a práva, jež podle předpisů dosud platných příslušela v Čechách okresním správám politickým, jejich přednostům, zastupitelským okresům, na Moravě a ve Slezsku okresním správám politickým, jejich přednostům, silničním okresům, na Slovensku okresním úřadům, okresním náčelníkům a okresním výborům, na Podkarpatské Rusi slúžnovským úřadům a jejich přednostům, jakož i působnost, která byla zvláštními předpisy přikázána okresním úřadům.

(2) Vláda může nařízením některé záležitosti, jež dosud příslušely slúžnovským úřadům na Podkarpatské Rusi, svěřiti úřadům jiným anebo některé záležitosti, jež příslušely dosud na Podkarpatské Rusi úřadům jiným, svěřiti úřadům okresním.

§ 5 se mění a bude zníti:

(1) Zemské úřady vykonávají ve svém obvodu vnitřní správu (čl. 1) a práva, jež podle předpisů dosud platných příslušela v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zemským správám politickým, jejich presidentům, zemským (správním) výborům (komisi) — pokud nejde o práva v odstavci 2 uvedená — na Slovensku župním úřadům, županům, župním zastupitelstvům a výborům, na Podkarpatské Rusi civilní správě, župnímu úřadu a jejich přednostům, jakož i působnost, která byla zvláštními předpisy přikázána župním úřadům nebo županům.

(2) Práva, jež podle platných předpisů příslušela v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zemskému sněmu oproti veřejnoprávním zájmovým korporacím a komisím, v nichž země měla zastoupení, a oproti ústavům a podnikům, jež nenáleží k ústavům nebo podnikům zemským nebo zemí spravovaným, vykonává příslušné zemské zastupitelstvo a obdobná práva, jež příslušela zemskému (správnímu) výboru (komisi), zemský výbor.

(3) V případech, ve kterých podle dosud platných předpisů rozhodoval na Slovensku před 1. lednem 1923 místožupan v první stolici a správní výbor župy v druhé stolici s konečnou platností, bude rozhodovati v druhé stolici příslušné ministerstvo. Působnost, která v těchto případech podle vládního nařízení

ze dne 7. června 1923, č. 113 Sb. z. a n., příslušela dosud civilní správě Podkarpatské Rusi, přechází na příslušné ministerstvo.

(4) Vláda může nařízením některé záležitosti, jež dosud příslušely civilní správě, župnímu úřadu nebo županovi na Podkarpatské Rusi, svěřiti úřadům jiným anebo některé záležitosti, které příslušely dosud na Podkarpatské Rusi jiným úřadům, svěřiti úřadu zemskému.

§ 6 se mění a bude zníti:

(1) Ve správě okresní (§ 4) účastní se občanstvo okresními, ve správě zemské (§ 5) zemskými zastupitelstvy, výbory a senáty.

(2) Správní senáty budou zavedeny zvláštním zákonem.

(3) Vláda může po slyšení zemského zastupitelstva nařízením zřizovati a organisovati na Slovensku a v Podkarpatské Rusi obdobné poradní sbory, jaké jsou v ostatním území státním.

§ 7 se mění a bude zníti:

(1) Přednostou zemského úřadu jest zemský president, přednostou okresního úřadu okresní hejtman (náčelník). Oba jsou úředníci státní. Služebně podržzen je zemský president ministru vnitra, okresní hejtman (náčelník) zemskému presidentu a ministru vnitra. Zemského presidenta jmenuje president republiky. Pověřiti úředníka vedením okresního úřadu a dočasným vedením zemského úřadu přísluší ministru vnitra. Vedlejší služební příjmy (služební byt, paušál a pod.) přednostů zemských a okresních úřadů upraví se zvláštními předpisy.

(2) Zemskému presidentu přísluší propůjčovati služební místa u okresních a zemských úřadů, jichž propůjčení není vyhrazeno vládě nebo presidentu republiky, a ustanovovati čekatele. Toto právo zahrnuje také právo ku přeložení na jiné úřední (služební) působišťe nebo do výslužby.

(3) Zemskému a okresnímu úřadu se přidělí potřebný počet konceptních, odborných, účetních, kancelářských i jiných zaměstnanců. Odborní a účetní zaměstnanci mohou býti přiděleni pro obvod několika okresních úřadů určitému okresnímu úřadu. Tento obvod určí příslušný ministr v dohodě s ministrem vnitra.

(4) Přednostové úřadů jsou za řádnou správu svých úřadů a ústavů jim podržzených odpovědni, a to, pokud vláda nevydá nařízením jednací řád pro zemské a okresní úřady,

podle jednacího řádu pro župní a okresní úřady, obsaženého ve vládním nařízení ze dne 21. září 1922, č. 290 Sb. z. a n., se změnami plynoucími z tohoto zákona.

(5) Nařízením stanoví vláda také bližší předpisy o výkonu poukazovacího práva, o úpravě účetní a pokladniční služby.

§ 8 se mění a bude zníti:

(1) K zjednodušení a sjednocení správy může vláda do osmi let od účinnosti tohoto zákona nařízením přenést některé záležitosti, jež spadají do působnosti:

1. okresních úřadů na úřady zemské nebo naopak,

2. okresních zastupitelstev nebo výborů na zemská zastupitelstva nebo výbory nebo naopak,

3. zemských úřadů na ministerstva nebo naopak.

(2) Nařízením přeneše vláda působnost ministra s plnou mocí pro správu Slovenska nebo jeho úřadu na zemský úřad v Bratislavě, pokud není zvláštním zákonem vyhrazena některému resortnímu ministerstvu.

(3) Jde-li o přesun působnosti podle odst. 1, č. 2, poskytne se před vydáním nařízení příslušnému zemskému zastupitelstvu možnost, aby se o věci vyjádřilo.

(4) Vláda jest povinna nařízení vydaná podle odst. 1, č. 3 předložit oběma sněmovnám Národního shromáždění do čtyř neděl po nejbližší jejich schůzi ke schválení. Odepře-li jedna sněmovna Národního shromáždění schválení, pozbývá nařízení platnosti dnem odepření.

(5) K zjednodušení správy může příslušný ministr také některou záležitost spadající do obvodu některého okresního nebo zemského úřadu výjimečně svěřit stejnorodému úřadu jinému.

§ 9, odst. 1, 2 a 3 se mění a bude zníti:

(1) Dosavadní zastupitelské okresy v Čechách, silniční okresy na Moravě a ve Slezsku, župy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi a okresy na Slovensku se zrušují. Morava a Slezsko se slučují v zem Moravkoslezskou; tato přejímá veškeré jmění, fondy, majetková práva i závazky obou zemí. Jmění, fondy, majetková práva a závazky žup na Slovensku přecházejí na zemi Slovenskou a v Podkarpatské Rusi na zemi Podkarpatoruskou. Jmění, fondy, majetková práva a závazky dosavad-

ních okresů vpředu uvedených přecházejí na okresy podle tohoto zákona zřízené. Práva třetích osob ke jmění a fondům zrušených korporací, jakož i zvláštní účely těchto fondů a jmění zůstávají nedotčeny.

(2) O majetkovém vypořádání podle předchozího odstavce platí obdobně ustanovení § 2, odst. 3.

(3) Rovněž se zrušují všechny úřady a orgány, jichž působnost přechází na úřady podle tohoto zákona zřízené (§§ 4 a 5).

(4) Které jiné úřady a orgány správy vnitřní a školské zřízené pro Slezsko budou zrušeny a na které úřady neb orgány jejich působnost bude přenesena, určí vláda nařízením.

§ 10 se mění a bude zníti:

(1) Zaměstnanci zemí a zrušených korporací, kteří byli dne 1. července 1927 zaměstnáni ve správě (provozu) zvláštních zařízení (ústavů, podniků, silnic a pod.), zůstávají nebo se stávají zaměstnanci té korporace, v jejímž vlastnictví nebo správě jest dotčené zařízení. Ostatní zaměstnanci zemí a zrušených korporací přecházejí do státní služby se všemi platovými a služebními právy a nároky, pokud tato práva a nároky nepřesahují míru stanovenou v § 212, odst. 1 až 3, platového zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb. z. a n.

(2) Odpočivné a zaopatřovací platy zaměstnanců zemí, kteří přede dnem 1. července 1927 vstoupili do výslužby nebo zemřeli, a pozůstalých po těchto zaměstnancích hradí země. Odpočivné a zaopatřovací platy zaměstnanců zrušených korporací a pozůstalých po těchto zaměstnancích hradí korporace, na které přejde jmění, majetková práva a závazky zrušených korporací (§ 9).

(3) Podrobnější předpisy o převzetí a zařazení budou vydány vládním nařízením.

(4) Zaměstnanci, kteří přecházejí podle předchozích ustanovení do státní služby, jsou podrobeni všem předpisům pro státní zaměstnance platným. Sprošťují se však povinnosti skládati zkoušku předepsanou k nabytí místa toho druhu ve službě státní, jestliže vstoupili do služeb zemí nebo zrušených korporací do 29. února 1920 a mají dobrou kvalifikaci.

§ 11, nadpis i znění se mění a budou zníti:

III. Zemské zastupitelstvo.

V každém správním obvodu (§ 1) se zřizuje v sídle zemského úřadu zemské zastupitelstvo.

§ 12 se mění a bude zníti:

(1) Zemské zastupitelstvo čítá v zemi: České 120, Moravskoslezské 60, Slovenské 54, Podkarpatoruské 18 členů.

(2) Dvě třetiny členů jsou voleny podle § 13; ostatní členy jmenuje vláda z odborníků přihlížejíc k poměrům hospodářským, kulturním, národnostním a sociálním.

V § 13 se vkládají za slovo „volen“ slova: „nebo jmenován“.

V § 14 se vkládají za slovo: „volení“ slova: „případně jmenování“ a připojuje věta: „Členství jmenovaných členů končí uplynutím volebního období nebo rozpuštěním zemského zastupitelstva.“

§ 15 se mění a bude zníti:

(1) Členství v zemském zastupitelstvu, výboru i komisích zaniká:

a) vzdáním,

b) vyloučením podle § 100,

c) rozpuštěním zemského zastupitelstva,

d) tím, že vzejde nebo dodatečně na jevo vyjde nějaká okolnost, pro kterou by člen ani původně nebyl mohl býti volen anebo jmenován,

e) přestal-li volený člen býti příslušníkem strany, z jejíž kandidátní listiny byl zvolen.

(2) O ztrátě členství v případech uvedených v písm. d) rozhoduje volební soud, jde-li o členy volené, vláda, jde-li o jmenované.

V § 16 se nahrazuje slovo „pětina“ slovem „čtvrtina“.

§ 17 se mění a bude zníti:

Předsedou zemského zastupitelstva je zemský prezident; jest však oprávněn předsednictví ve schůzích zemského zastupitelstva svěřiti vicepresidentu zemského úřadu nebo některému členu zemského zastupitelstva.

V § 19, odst. 1 a 2 se nahrazují slova „každého počtu“ slovy: „přítomnosti alespoň jedné třetiny“.

Odstavec 3 se vypouští.

V § 20 se připojuje k odst. 1 věta: „Zemský prezident určí, který ze zpravodajů zemského zastupitelstva, není-li jeho členem, má právo hlasovací.“ V odst. 2 se vypouští druhá věta.

§ 21 se mění a bude zníti:

(1) Předseda zemského zastupitelstva (§ 17) zahajuje schůzi zemského zastupitelstva,

stanoví pořad jednání, řídí je a ukončuje. Věci, jež nenáleží do působnosti zemského zastupitelstva, má z jednání vyloučiti, proti čemuž může jedna desetina všech členů zemského zastupitelstva do patnácti dnů podati u předsedy odpor k ministerstvu vnitřní.

(2) Předseda pečuje o zachování klidu a pořádku při jednání a o jeho nerušený průběh. Ruší-li schůzi posluchači, ačkoli byli napomenuti, dá je ze zasedací síně odstraniti, po případě vůbec místo pro posluchače určené vyliditi. Ruší-li schůzi členové zemského zastupitelstva, buďte předsedou voláni k pořádku; stalo-li se tak dvakrát bez výsledku, může předseda vyloučiti je ze schůze, případně je dáti odstraniti a, pokládá-li to za nutné, přerušiti nebo ukončiti schůzi. Tím není vyloučeno další stíhání osob pořádek nebo klid porušivších podle trestního zákona nebo zákonů jiných.

V § 23, odst. 1 se nahrazuje slovo „výboru“ slovem „zastupitelstva“ a vypouští věta: „Úředníci, kteří mají právo hlasovati (§ 20), při volbách nehlasují.“

§ 24 se mění a bude zníti:

Jednání zemských zastupitelstev se řídí jednacím řádem, který vydá vláda nařízením, jež se vyhlásí současně s účinností tohoto zákona. Změny jednacího řádu mohou býti usneseny zemským zastupitelstvem se schválením vlády.

V § 25 ve větě 2 se nahrazují slova: „k tomu konci župní zastupitelstvo na počátku schůze zvolí“ slovy: „na počátku schůze určí předseda“ a vypouští odstavec druhý.

§ 26 se mění a bude zníti:

(1) Zemské zastupitelstvo volí ze sebe na volební období zemský výbor, a to v zemi České, Moravskoslezské a Slovenské po 12 členech a 12 náhradnících, v zemi Podkarpatoruské o 6 členech a 6 náhradnících.

(2) Volby buďtež provedeny způsobem, jež stanoví zákon v § 13 zmíněný, a to v první schůzi nově zvoleného zemského zastupitelstva.

(3) Zemský prezident určí, zda a kteří úředníci zemského úřadu se mají účastniti jednání zemského výboru, případně který, je-li zpravodajem tohoto výboru, má právo hlasovací.

V § 27 se mění odstavec 1 a bude zníti:

(1) Zemskému výboru předsedá zemský prezident, jest však oprávněn předsednictví svěřiti vicepresidentu zemského úřadu.

V témž paragrafu v odstavci 2 počíná věta druhá: „žádají-li o to písemně aspoň čtyři členové.“ a v odstavci 4 se mění citace: „§§ 21, 23 a 24.“

V § 28 se vkládá jako druhá věta:

„Taková komise se zřídí pro ústavy a podniky, které byly v den, kdy tento zákon nabyl účinnosti, ve vlastnictví nebo správě země slezské.“

V § 29, odst. 3, se nahrazuje zkratka: „pod.“ slovem: „podobných“ a připojuje věta: „Při dodávkách a pracích, které byly vypsaný veřejnou soutěží, nejsou členové zemského zastupitelstva vyloučeni z účasti.“

V odst. 4 se nahrazuje slovo „zásad“ slovem: „ustanovení“.

§ 30 se mění a bude zníti:

(1) Zemské zastupitelstvo jest povoláno pečovati o správní a hospodářské záležitosti země a jejího obyvatelstva.

(2) Zejména je zemské zastupitelstvo povoláno pečovati o humanitní, zdravotní, sociální, hospodářské, dopravní a kulturní zájmy země a jejího obyvatelstva, pokud jde o úkoly, které svým významem přesahují rozsah a potřeby jednotlivých obcí a okresů, dotýkají se zájmů větší části země a nemají důležitosti celostátní. K tomu konci může se zemské zastupitelstvo usnášeti zejména na tom, aby byly zřízeny nebo podporovány ústavy, podniky nebo zařízení, jež jsou způsobilé, aby podporovaly tělesné i mravní blaho a vzdělání obyvatelstva, zlepšovaly dopravní, bytové, zdravotní a sociální poměry v zemi nebo sloužily kulturním nebo hospodářským potřebám obyvatelstva země. Při politických rozhovorech podávati návrhy o věcech politických a usnášeti se o nich je nepřipustno.

§ 31 se mění a bude zníti:

V oboru působnosti v § 30 stanovené může zemské zastupitelstvo podávati i z vlastního uznání úřadům a zákonodárným sborům návrhy a podněty a na zemského presidenta vznášeti v mezích jednacního řádu dotazy a stížnosti. Dotazy a stížnosti ve věcech správních, i když nepodléhají zemskému presidentu, náležejí však do oboru působnosti v § 30 stanovené, jest vznášeti na něho samého.

§ 32, odst. 1, se mění a bude zníti:

(1) K úhradě nákladů do působnosti zemského zastupitelstva náležejících může se zemské zastupitelstvo usnésti na vybírání poplat-

ků, příspěvků, dávek a naturálních plnění v zemi. Pokud přísluší zemím podíl na státních daních, stanoví zvláštní zákony.

V § 34 se nahrazují slova: „župního zastupitelstva“ slovy: „v majetku nebo správě zemské.“

V § 36, odst. 1, se vkládá před slovo: „vlastnících“ slovo: „obcích“. Dále se vypouští 3. odstavec.

V § 38, odst. 3 se mění trestní sazby výměrou od 10 Kč do 5.000 Kč a vězení od dvanácti hodin do čtrnácti dnů.

§ 39 se mění a bude zníti:

Přirážky zemské k přímým daním přes padesát procent, dále poplatky, příspěvky, samostatné dávky a naturální plnění lze ukládati podle ustanovení odstavce 1 a 3 §u 3 zákona ze dne 15. června 1927, č. 77 Sb. z. a n., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy jen s povolením vlády. Prováděcí předpisy (řád § 38) vyžadují k své platnosti schválení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem financí, případně s jiným příslušným ministerstvem. Ukládání zemských přirážek, poplatků, příspěvků, samostatných dávek a naturálních plnění vyžaduje mimo to vyhlášení v Zemském věstníku.

V § 40, odst. 1, vsunuje se mezi slova: „nebo dávece“ slovo: „samostatné“ a za odstavec 1 se připojuje nový odstavec tohoto znění:

(2) Jinak platí ustanovení odstavce 3 a 4 §u 5 zákona č. 77/1927 Sb. z. a n.

Dřívější odstavce 2 a 3 se vypouštějí.

V § 41 se nahrazuje citace §§ 31 až 39 citací §§ 30 až 39.

V § 42 se vypouštějí slova: „za dozoru županova“ a „v obvodu župního úřadu zřízených“.

§ 43, odst. 2 se mění a bude zníti:

(2) Usnesení tato vyžadují k své platnosti schválení ministerstva vnitra.

K témuž paragrafu se připojuje nový odstavec:

(3) Jde-li o zcizení zemské nemovitosti, jejíž hodnota převyšuje 500.000 Kč, vyžaduje příslušné usnesení zemského zastupitelstva k své platnosti schválení vlády.

§ 45 se mění a bude zníti:

(1) Zemský výbor sestaví o všech přijmech a vydáních do působnosti zemského zastu-

pitelstva náležejících na každý správní rok rozpočet a předloží jej zemskému zastupitelstvu k usnesení, a to aspoň dva měsíce před novým správním rokem. Správní rok se shoduje se správním rokem státním. Rozpočet podléhá schválení vlády.

(2) Má-li býti vybírána zemská přírážka vyžadující povolení vlády (§ 39), zkoumá vláda schvalující rozpočet, zda tento vyhovuje všem ustanovením zákonným, jmenovitě i, jsou-li v něm zařazena veškerá plnění zemí po zákonu příslušející nebo platy peněžní zakládající se na právním titulu, dále zkoumá jednotlivé položky rozpočtu také po stránce účelnosti a po případě vrátí rozpočet zemskému zastupitelstvu, aby ve lhůtě k tomu stanovené provedlo v potřebě a úhradě vládou zamýšlené změny co do zařazení nebo co do výše.

V § 46, odst. 2, se vypouštějí slova: „župním zastupitelstvem schválený“ a škrtná odstavec 3.

V § 47, věty 2 a 3 se nahrazují tímto zněním:

Účty ty buďtež podobně projednány jako rozpočet.

§ 48 se mění a bude zníti:

Ustanovení §§ 43, 45 až 47 vztahují se i na fondy, ústavy a podniky v majetku nebo správě zemské.

§ 49 se vypouští.

Z § 50, jenž se označí jako § 49, se vypouštějí slova: „a spolupůsobí při provádění jeho usnesení a ve správě župního majetku“.

§ 51, odst. 1, tvoří § 50 a bude zníti:

Zemský výbor provádí zemské hospodářství řídě se přesně rozpočtem.

§ 51 se doplňuje vsunutím nového odstavce jako odstavce 1 a to v tomto znění:

(1) Ukáže-li se, že částka pro jistý účel rozpočtem povolená nedostačuje a nemůže-li takové vydání býti odloženo, může býti nedostávající se potřeba uhrazena z úspor částek povolených rozpočtem pro jiné účely, dá-li k tomu souhlas zemský prezident.

V odst. 2 se vypouštějí jednak slova: „v rozpočtu neuhrazená“, jednak slova: „a do lhůty župním výborem ustanovené i finanční komise (§ 49, odst. 2)“.

V odst. 4 se vypouštějí slova: „spolu se zprávou finanční komise (§ 49, odst. 2)“.

V § 52, odst. 2 se mění druhá věta takto: „Při tom úředník jinak k hlasování oprávněný (§ 20) nehlasuje.“

V § 53, odst. 1, se v 1. větě nahrazuje citace § 31 citací § 30 a slova „úředníky nebo zřízence“ slovem „zaměstnance“ a věta 2 se mění a bude zníti:

Služební a platové poměry těchto zaměstnanců upravuje zemské zastupitelstvo. Služební a platová práva z této úpravy vyplývající nesmějí přesahovati míry jednotlivých druhů služebních a platových práv a nároků státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných služebních, jakož i rodinných poměrů. Služebně jsou tito zaměstnanci podřízeni zemskému prezidentu.

Odstavec 2 téhož paragrafu se mění a bude zníti:

(2) Usnesení podle odstavce 1 vyžadují ke své platnosti schválení vlády.

Odstavec 3 se mění a bude zníti:

(3) Ustanoviti zaměstnance a propůjčiti mu systemisované služební místo přísluší zemskému výboru se schválením zemského presidenta.

Týž paragraf se doplňuje novým odstavcem:

(4) Žádají-li toho však důležité zájmy veřejné, je příslušný ministr v dohodě s ministrem vnitra oprávněn svěřiti zcela nebo z části obstarávání odborné správy zařízení, podniků nebo silnic zemí po slyšení zemského zastupitelstva orgánům státní správy.

V § 54 se vkládají v první větě za slovo „podpisuje“ slova: „spolu s příslušným členem zemského výboru, pokud jde o vyřízení věcí spadajících do působnosti zemského zastupitelstva“. V druhé větě se nahrazuje slovo „úřadu“ slovem „zastupitelstva“ a v poslední větě se mění citace a bude zníti: „§ 43, odst. 1, č. 2 a 3.“

V § 55 se nahrazují slova „županovi, aby učinil“ slovy: „vládě, aby učinila“ a vypouštějí se věty 2., 3. a 4.

K témuž paragrafu se připojuje nový odstavec v tomto znění:

(2) Jestliže zemské zastupitelstvo ve lhůtě mu stanovené neprovedlo v rozpočtu změn zamýšlených vládou (§ 45, odst. 2) nebo nebyly-li důvody, ze kterých tak neučinilo, vládou uznány, provede vláda změny ty při schválení rozpočtu a povolení přírážky.

V § 60, odst. 1, se vypouštějí slova: „pokud jejich usnesení má podle § 24 platnost usnesení župního zastupitelstva“. V odstavci 2 se vkládají za slovo „usnesení“ slova: „ve lhůtě nejvýše šesti měsíců ode dne jeho uveřejnění“.

§ 61, odst. 1, se mění a bude zníti:

(1) Vláda může zemské zastupitelstvo rozpustiti. Ministerstvo vnitra je povinno vypsati nové volby nejdéle do dvou měsíců.

§ 62 v 1. větě se nahrazuje slovo „pobytu“ slovem „bydliště“.

§ 63 nadpis a znění se mění a budou zníti:

V. Okresní zastupitelstvo.

Mimo města se zvláštním statutem a se zřízeným magistrátem jest pro obvod každého okresního úřadu v jeho sídle zřízeno okresní zastupitelstvo.

§ 64 se mění, bude míti nadpis: „1. O k r e s n í z a s t u p i t e l s t v o“ a bude zníti:

(1) Okresní zastupitelstvo má:

v okresech do	40.000	obyvatel	18	členů,
„	„	70.000	„	24 „
„	„	100.000	„	30 „
„	„	přes 100.000	„	36 „

(2) Dvě třetiny členů jsou voleny podle § 65, ostatní členy jmenuje ministr vnitra z odborníků, přihlížející k poměrům hospodářským, kulturním, národnostním a sociálním.

V § 65, který se shoduje s dosavadním §em 70, se vkládají za slova: „volen“ slova: „nebo jmenován“ a nahrazuje slovo: „výboru“ slovem: „zastupitelstva“.

K témuž paragrafu se připojuje nový odstavec v tomto znění:

(2) Členové okresního zastupitelstva jsou voleni případně jmenováni na šest roků. Členství jmenovaných členů končí uplynutím volebního období nebo rozpuštěním okresního zastupitelstva.

§ 66 se shoduje s dosavadním §em 71, nahrazuje se však slovo: „výboru“ slovem „zastupitelstvu“; věta 2 bude zníti: „O ztrátě členství v případech § 15, písm. d) rozhoduje ministr vnitra“.

§ 67 se mění a bude zníti:

Předsedou okresního zastupitelstva jest okresní hejtman (náčelník), jest však oprávněn

předsednictví ve schůzích okresního zastupitelstva svěřiti svému zástupci v úřadu nebo některému členu okresního zastupitelstva. Okresní hejtman (náčelník) svolává okresní zastupitelstvo aspoň čtyřikrát do roka; jest však oprávněn svolati je, kdykoli jindy je toho potřeba, a je povinen je svolati do osmi dnů, žádá-li o to aspoň jedna třetina členů okresního zastupitelstva udávajíc zároveň předmět jednání.

V § 68, který se shoduje s dosavadním §em 73, nahrazuje se slovo: „výboru“ slovem „zastupitelstva“ a slovo „náčelník“ slovem: „hejtman (náčelník)“.

§ 69 se mění a bude zníti:

Schůze okresního zastupitelstva zahajuje, řídí, ukončuje a stanoví pořad jednání okresní hejtman (náčelník). Věci, jež nenáleží do působnosti okresního zastupitelstva, má předseda z jednání vyloučiti, proti čemuž může jedna šestina všech členů okresního zastupitelstva podati do patnácti dnů u předsedy odpor k zemskému úřadu. Ustanovení § 21, odst. 2, platí obdobně.

V § 70, který se shoduje s dosavadním §em 75, nahrazují se slova: „výboru“ slovy „zastupitelstva“ a slovo „náčelníkem“ slovem „hejtmanem (náčelníkem)“. Věta druhá se mění a bude zníti: „Okresní hejtman (náčelník) určí, který ze zpravodajů okresního zastupitelstva, není-li jeho členem, má právo hlasovací.“

§ 71 bude zníti:

(1) Ustanovení §§ 19, 22, 23, 25, 28, 29 a 62 platí obdobně i pro okresní zastupitelstva. Povolení podle § 29, odst. 4, uděluje zemský prezident k návrhu okresního výboru. Výlohy podle §u 62 jdou na účet okresu. Zápis o každé schůzi buď oznámen zemskému úřadu.

(2) Pro obvod bývalého zastupitelského okresu, v němž není sídlo okresního úřadu, může býti na dobu potřeby zřízena zemským úřadem okresní komise ke správě a dozoru nad okresními a okresem spravovanými ústavami, podniky a silnicemi, zřízenými v tomto obvodu do dne platnosti zákona. Okresní komise obstarává své práce pod dozorem okresního hejtmana (náčelníka) a okresního výboru; konceptní a kancelářské práce vykonávají zaměstnanci okresního úřadu, případně zaměstnanci ustanovení podle §u 91. Bližší vymezení práv a povinností komise ustanoví řády vydané zemským zastupitelstvem podle § 28 se schválením ministerstva vnitra.

(3) Členy komise zvolí okresní zastupitelstvo ze členů majících trvalé bydliště v některé obci dotčeného obvodu. Předsedu jmenuje okresní hejtman (náčelník) ze členů komise na funkční období okresního zastupitelstva.

(4) Obvody a sídla okresních hospodářských záložen v Čechách nejsou tímto zákonem dotčeny. Právní poměry těchto záložen k okresům (§ 1, odst. 3) budou upraveny vládním nařízením.

§ 72 bude zníti:

Jednání okresních zastupitelstev se řídí jednacím řádem, který vydá vláda nařízením, jež se vyhlásí současně s účinností tohoto zákona. Změny jednacního řádu mohou býti usneseny zemským zastupitelstvem se schválením ministerstva vnitra.

§ 73 bude míti nadpis: „2. Okresní výbory“ a bude zníti:

(1) Okresní zastupitelstvo volí ze sebe na volební období okresní výbor o 8 členech a 8 náhradnících podle zákona zmíněného v § 65. Volby bud'te provedeny v prvé schůzi nově zvoleného okresního zastupitelstva.

(2) Okresní hejtman (náčelník) určí, zda a kteří úředníci okresního úřadu se mají účastniti jednání okresního výboru, případně který, je-li zpravodajem tohoto výboru, má právo hlasovací.

§ 74 bude zníti:

(1) Okresnímu výboru předsedá okresní hejtman (náčelník), jest však oprávněn předsednictví svěřiti svému zástupci v úřadu.

(2) Okresní výbor se schází na pozvání okresního hejtmana (náčelníka), kdykoli je třeba, nejméně však desetkrát do roka. Žádají-li o to písemně aspoň čtyři členové okresního výboru udávající předmět jednání, jest okresní hejtman (náčelník) povinen svolati okresní výbor nejdéle do pěti dnů.

(3) Ustanovení § 27, odst. 3, 4 a 5, platí obdobně s tou odchylkou, že usnesení zemského zastupitelstva o změně jednacního řádu schvaluje ministerstvo vnitra.

V § 75, který bude míti nadpis:

VI. Působnost okresního zastupitelstva

1. Působnost hospodářská

a který se shoduje s dosavadním §em 78, nahrazují se slova: „okresních výborů, okres-

ní výbor, okresní výbory, okresním výborům“ slovy: „okresních zastupitelstev, okresní zastupitelstvo, okresní zastupitelstva, okresním zastupitelstvům“ a k odstavci 2 se připojuje věta: „Ustanovení poslední věty § 30, odst. 2, platí obdobně.“

V odstavci 4 se nahrazují slova: „veřejných prací“ slovy: „příslušných odborných ministerstev“ a v odstavci 6 slova: „ministerstvem veřejných prací“ slovy: „příslušnými odbornými ministerstvy“. Mimo to se vkládají v odstavci 6 za slovo: „president“ slova: „po slyšení zemského výboru.“

§ 76, odst. 1, bude zníti:

(1) K úhradě nákladů do působnosti okresního zastupitelstva náležejících může se okresní zastupitelstvo usnésti na vybírání poplatků, příspěvků, dávek a naturálních plnění v okresu. Pokud přísluší okresům podíl na státních daních, stanoví zvláštní zákony. Zemské výbory poskytují jednotlivým okresům zvláštní příspěvky podle ustanovení § 10, odst. 2 až 5 zákona č. 77/1927 Sb. z. a n.

Odstavec 2 se shoduje s odstavcem 2 dosavadního §u 79 s tou změnou, že slovo: „výbory“ se nahrazuje slovem „zastupitelstva“.

§ 77 bude zníti:

Ustanovení §§ 34 až 40 platí obdobně i pro okresní zastupitelstva s tou změnou, že povolání, potřebné podle § 39, uděluje zemský výbor a schválení podle téhož paragrafu zemský prezident se souhlasem zemského výboru, dále že ukládání okresních přírážek, poplatků, příspěvků, samostatných dávek a naturálních plnění jest vyhlásiti způsobem v okresu obvyklým (§ 101) a že odvolání podle § 40, odst. 1, jež sluší podati u okresního úřadu, jde k zemskému úřadu.

V §u 78, který se shoduje s dosavadním §em 81, se nahrazuje citace §§ 78 až 80 citací §§ 75 až 77.

§ 79 se shoduje s dosavadním §em 82, z něhož se vypouštějí slova „za dozoru okresního náčelníka“ a místo nich se připojují slova: „šetře při tom nařízení okresního, případně též zemského zastupitelstva nebo zemského výboru“.

§ 80 bude zníti:

(1) Okresní zastupitelstvo se usnáší:

1. o všech věcech, přesahujících rozsah běžné správy jmění,

2. o tom, má-li býti nemovitě jmění nebo nemovitá práva, okresu náležející, zcizena, trvalým břemenem ztížena nebo zavazena nebo propachtována z volné ruky vůbec, nebo dražbou na dobu delší dvanácti let,

3. o tom, má-li býti učiněna výpůjčka nebo převzato ručení za dluh cizí.

(2) Usnesení tato vyžadují k své platnosti schválení zemského výboru.

§ 81 bude zníti:

Ustanovení § 44 platí obdobně. Zpráva tam zmíněná buď zaslána aspoň patnáct dní před konáním schůze též zemskému výboru.

§ 82 bude zníti:

Správní rok okresního zastupitelstva se shoduje se správním rokem státním.

§ 83 bude zníti:

(1) Okresní výbor sestaví o všech příjmech a vydáních do působnosti okresního zastupitelstva náležejících na každý správní rok rozpočet.

(2) Rozpočet ten buď u okresního úřadu na patnáct dní veřejně k nahlédnutí vyložen a o tom učiněno obcím v okresu včas oznámení k vyhláše s podotknutím, že k rozpočtu mohou podati u okresního úřadu do lhůty patnácti dnů své připomínky osoby fyzické i právnické, jimž v okresu je přímá daň předsána.

(3) Okresní výbor předloží aspoň dva měsíce před novým správním obdobím rozpočet s došlými připomínkami a zprávou o nich okresnímu zastupitelstvu, jež se na rozpočtu usnáší, přihlížejíc k připomínkám včas podaným. Usnesený rozpočet buď vyhlášen způsobem v okresu obvyklým (§ 101). Z usnesení okresního zastupitelstva o rozpočtu lze se osobám uvedeným v odst. 2 odvolati do patnácti dnů ode dne vyhlášení dotčeného usnesení u okresního úřadu; o odvolání rozhoduje zemský výbor schvaluje rozpočet podle ustanovení odstavce 1 a 7 §u 3 zákona č. 77/1927 Sb. z. a n.

§ 84 bude zníti:

Zároveň s rozpočtem jest okresní výbor povinen podati okresnímu zastupitelstvu podrobnou zprávu o stavu a správě věcí do působnosti okresního zastupitelstva náležejících.

§ 85 bude zníti:

(1) Okresní výbor je povinen sděliti účty do čtyř měsíců po skončení správního období.

(2) Účty ty buďte podobně jako rozpočet (§ 83) veřejně vyloženy, projednány a předloženy okresnímu zastupitelstvu ke schválení s podrobnou zprávou o činnosti okresních orgánů za minulé správní období.

(3) Účty okresním zastupitelstvem schválené buďte spolu se zprávou v předchozím odstavci zmíněnou předloženy k přezkoumání zemskému výboru, jenž může požadovati od okresního hejtmana (náčelníka) potřebná vysvětlení, případně, shledá-li závady, naříditi, čeho třeba k jich odstranění. Neshledá-li závad, účty schválí.

§ 86 bude zníti:

Ustanovení §§ 80 až 85 se vztahují i na fondy, ústavy a podniky v majetku nebo správě okresu.

§ 87 se shoduje s dosavadním §em 88 s těmito změnami:

V odstavci 1 se nahrazují slova „okresnímu výboru, okresní výbor, okresním výborem, okresního výboru“ slovy: „okresnímu zastupitelstvu, okresní zastupitelstvo, okresním zastupitelstvem a okresního zastupitelstva“; dále se vkládají za slova „Počet členů“ slova: „a náhradníků“, vypouští se slovo „nejvíce“ a slovo „smí“ se nahrazuje slovem „má“.

V odstavci 3 se nahrazuje slovo „výboru“ slovem „zastupitelstva“, slovo: „náčelníkovi“ slovem „hejtmanovi (náčelníkovi)“ a vsunují mezi slova „okresnímu výboru“ slova: „zastupitelstvu a“.

V odstavci 4 se nahrazují slova „výboru“ slovy „zastupitelstva“ a vkládají za slova „ode dne“ slova „vyhlášení příslušného“. Konečná věta tohoto odstavce se doplňuje slovy: „o případném odvolání proti usnesení o okresním rozpočtu rozhoduje však zemský výbor“.

§ 88 bude zníti:

Okresní výbor připravuje návrhy pro jednání okresního zastupitelstva.

§ 89, odst. 1, se mění a bude zníti:

(1) Okresní výbor provádí hospodářství okresní, řídě se přesně rozpočtem.

Týž paragraf se doplňuje vsunutím nového odstavce za odstavec 1, a to v tomto znění:

(2) Ukáže-li se při tom, že částka pro jistý účel rozpočtem povolená nedostačuje a nemůže-li býti takové vydání odloženo, může býti nedostávající se potřeba uhrazena z úspor částek povolených rozpočtem pro jiné účely, dá-li k tomu souhlas okresní hejtman (náčelník) a do lhůty okresním výborem stanovené i finanční komise (§ 87, odst. 2).

V témž paragrafu se vypouštějí v dosavadním odstavci 2 slova „v rozpočtu neuhraněná“; dále se nahrazují slova „mohou býti okresním výborem“ slovy: „mohou býti okresním zastupitelstvem“, pak slovo „náčelník“ slovem: „hejtman (náčelník)“ a citace § 83 citací § 87.

Poslední odstavec téhož paragrafu se mění a bude zníti:

(5) Jenom v případech naléhavých a nepředvídaných může okresní výbor za přítomnosti dvou třetin svých členů vydání ta sám učiniti, musí je však předložiti v nejbližší schůzi okresnímu zastupitelstvu spolu se zprávou finanční komise k dodatečnému usnesení a opatření úhrady.

V § 90, věta 1, se nahrazuje slovo „náčelník“ slovem „hejtman (náčelník)“, vypouštějí se slova: „připravuje a“ a vkládají mezi slova: „okresního“ a „výboru“ slova: „zastupitelstva i“; dále se nahrazují slova „okresnímu výboru“ slovy „okresnímu zastupitelstvu“ a slovo „jeho“ slovem „tato“. V druhé větě se nahrazuje slovo „výbor“ slovem „zastupitelstvo“. V poslední větě se nahrazuje slovo „úředníků“ slovem: „úředníka“.

§ 91 se mění a bude zníti:

Ustanovení § 53 platí obdobně s tou změnou, že usnesení schvaluje zemský prezident a že při opatření podle odstavce 4, jest vyslechnouti okresní zastupitelstvo.

V § 92 se nahrazují slova: „Okresní výbor jest povinen“ slovy: „Okresní zastupitelstvo i výbor jsou povinny“. Slova „nebo nařízením župního úřadu“ se vypouštějí.

V § 93 se nahrazuje slovo „výbor“ slovem: „zastupitelstvo“.

§ 94 bude míti nadpis a zníti:

4. Působnost poradní a iniciativní.

(1) Okresní zastupitelstvo jest ve věcech veřejné okresní správy poradním sborem

okresního hejtmana (náčelníka) i zemského presidenta a zemského zastupitelstva a podává o nich k jejich žádosti posudky a návrhy.

(2) K tomu buď poskytnuta okresnímu zastupitelstvu přiměřená lhůta.

(3) Okresní zastupitelstvo jest oprávněno i samostatně činiti zemskému zastupitelstvu, zemskému presidentu, okresnímu hejtmanovi (náčelníkovi) i jiným úřadům návrhy a podněty, pokud se dotýkají zájmů okresu nebo jeho obyvatelstva.

V § 95 se mění citace § 81 na § 78 a citace § 83 na § 80, odst. 1, č. 2 a 3; mimo to se nahrazují slova „náčelník“ a „náčelníkem“ slovy „hejtman (náčelník)“ a „hejtmanem (náčelníkem)“, dále slova „pečetí okresního úřadu“ slovy: „pečetí okresního zastupitelstva“ a na konci slovo: „výboru“ slovem „zastupitelstva“.

V § 96 se mění 1. odstavec a bude zníti:

Jestliže okresní zastupitelstvo se neusneslo včas na rozpočtu nebo pakli okresní zastupitelstvo nebo výbor neučinily opatření, aby úkoly, jež jim podle zákona přísluší, byly řádně plněny, náleží zemskému presidentu po slyšení zemského výboru, aby učinil na náklad okresu, čeho třeba k řádnému vedení správy.

Odstavec 2 se vypouští.

V § 97 se v odstavci 1 nahrazuje slovo „náčelník“ slovem „hejtman (náčelník)“ a v odstavci 1 a 3 vkládají mezi slova „okresního“ a „výboru“ slova „zastupitelstva“. V odstavci 2 se za slovo „usnesení“ vkládají slova: „ve lhůtě nejvýše šesti měsíců ode dne jeho uveřejnění“.

Počátek odstavce 4 se mění a bude zníti:

Bylo-li zrušeno usnesení okresního zastupitelstva, může každý člen jeho, bylo-li zrušeno usnesení okresního výboru nebo komise, může kterýkoli člen okresního výboru ...

§ 98 se mění a bude zníti:

(1) Ministerstvo vnitra může okresní zastupitelstvo rozpustiti, je však povinno vypsati nové volby nejdéle do dvou měsíců.

(2) Bylo-li okresní zastupitelstvo rozpuštěno, učiní zemský prezident vhodné opatření k vedení správy, zejména může v činnosti ponechati až do ustavení nového zastupitelstva

okresní výbor a okresní komise anebo místních ustanoviti orgány jiné.

§ 99, v jehož nadpise se nahrazuje číslice VIII číslicí VII, se mění a bude zníti:

(1) Dohlédací moc nad obcemi, kterou vykonávají v Čechách okresní zastupitelstva (výbory — okresní správní komise), na Slovensku okresní výbory, na Moravě a ve Slezsku zemské výbory (správní komise), přechází na okresní výbory; dohlédací moc nad městy se zvláštním statutem, kterou vykonávají zemské (správní) výbory (komise), a nad městy se zřízeným magistrátem, kterou vykonávají župní výbory, přechází na zemské výbory. Dohlédací moc, která přísluší podle zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n., vyšším dohlédacím úřadům, budou vykonávati zemské výbory. Výkonem dohlédací moci se nevyrozumívá rozhodování pořadem stolic. Pokud se jinak nestanoví, lze si z usnesení, která okresní výbor učiní vykonávaje dohlédací moc nad obcemi, stěžovati k zemskému výboru; stížnost jest podati do patnácti dnů ode dne doručení u okresního úřadu.

(2) V případech, ve kterých politické úřady jednaly v dohodě s orgány výše uvedenými nebo po slyšení jich anebo naopak, rozhodují, pokud se z tohoto zákona jinak nepodává, politické úřady po slyšení zemských neb okresních výborů.

(3) Až do další úpravy zvláštním zákonem budou vykonávati okresní výbory a zemský výbor v Podkarpatské Rusi dohlédací moc nad obcemi, která náleží podle ustanovení odstavce 1 okresním výborům a zemskému výboru na Slovensku.

V § 100, odstavci 1 se nahrazují slova: „z úřadu svého sesazení“ slovy „ze členství svého vyloučení“, dále slova „sesazení“ a „sesazený“ slovy: „vyloučení“ a „vyloučený“. Konečná věta se vypouští.

V odstavci 2 se nahrazují slova: „náčelníkem“ slovem: „hejtmanem (náčelníkem)“ a slovo „sesazený“ slovem „vyloučený“. Mimo to se vkládá v témž odstavci mezi slova „okresního“ a „výboru“ slovo: „zastupitelstva“.

Odstavec 3 se mění a bude zníti:

„Jestliže by se zemské zastupitelstvo, zemský výbor, okresní zastupitelstvo, okresní výbor nebo komise neustavily anebo staly se k usnášení nezpůsobilými, přísluší, jde-li o země, ministru vnitra, jde-li o okresy, zem-

skému presidentu, aby učinil potřebná opatření k vedení správy.“

§ 101 se mění a bude zníti:

(1) Zemský president vyslechna zemské zastupitelstvo a okresní hejtman (náčelník) vyslechna okresní zastupitelstvo určí, pokud to zákon nestanoví, jakým způsobem mají býti ve veřejnou známost uváděna usnesení zemského a okresního zastupitelstva, jež jest veřejně prohlašovati.

(2) Na místo dosavadních zemských zákoníků a župních úředních věstníků (listů) nastupují Zemské věstníky. Podrobnosti určí ministerstvo vnitra.

HLAVA DRUHÁ.

(1) Zákon o organizaci politické správy nabývá účinnosti dnem 1. července 1928. Již před tímto dnem lze provésti podle předpisů tohoto zákona opatření přechodná a opatření, jež zákon ku včasnému provedení předpokládá již v době předchozí.

(2) Pokud nebudou ustavena zemská a okresní zastupitelstva, jakož i zemské a okresní výbory, vykonává práva jim příslušející zemský president a, pokud jde o okresy, okresní hejtman (náčelník).

(3) Všeobecné právní předpisy, jakož i právní předpisy v jednotlivých zemích nebo župách zůstávají v platnosti, pokud tomuto zákonu nebo vládním nařízením na jeho základě vydaným neodporují.

(4) Ustanovení tohoto zákona se netýkají zemských peněžních ústavů, jejichž poměry upraví zvláštní zákon.

(5) Zákon provede ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

HLAVA TŘETÍ.

Vládě se ukládá, aby ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlásila úplné znění zákona o organizaci politické správy zároveň s ním jako jeho přílohu.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Černý v. r.

Příloha

podle hlavy třetí zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n., obsahující úplné znění zákona o organizaci politické správy:

Zákon

ze dne 29. února 1920, č. 126 Sb. z. a n.,
ve znění zákona ze dne 14. července
1927, č. 125 Sb. z. a n.,
o organizaci politické správy.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA PRVÁ.**ČÁST PRVÁ.****Článek 1.**

(1) Ministerstvo vnitra a politické úřady jemu podřízené vykonávají ve svém obvodu v mezích platných zákonů, nařízení a předpisů vnitřní správu, pokud není nebo nebude zvláštními ustanoveními svěřena úřadům jiným.

(2) Zvláště jsou příslušny prováděti zákony, jichž provádění podle všeobecných nebo zvláštních předpisů nenáleží jiným úřadům.

(3) Úřady politické jsou služebně podřízeny ministerstvu vnitra, jsou však povinny ve věcech, které spadají do působnosti jiných ministerstev, šetřiti i nařízení, předpisů a pokynů těchto ministerstev a je prováděti.

Článek 2.

(1) Ministerstvo vnitra a politické úřady jemu podřízené jsou povinny — pokud to není nebo nebude uloženo jiným úřadům neb orgánům — bděti nad veřejným — pořádkem, klidem, bezpečností a veřejnou mravností a odvracet v tomto směru všeliká nebezpečí i odstraňovati nastalé poruchy.

(2) Zvláštní předpisy vydané k ochraně veřejných zájmů označených v odstavci 1 zůstávají nedotčeny.

Článek 3.

(1) Za účely uvedenými v článku 2 mohou politické úřady ve svých úředních obvodech vydávati — vyjma případy nutné a neodkladné se schválením zemského úřadu — příkazy a zákazy v zájmu veřejném nutné — jak ve způsobu všeobecných nařízení, tak i pro jed-

notlivé případy — a mohou na nedbání takových příkazů a zákazů stanoviti tresty na penězích od 10 Kč do 5.000 Kč nebo na svobodě od dvanácti hodin do čtrnácti dnů.

(2) Tresty uvedené v odstavci 1 mohou politické úřady ukládati — bez újmy soudního stíhání — též na všeliké nepřístojné jednání nebo chování na místech veřejných nebo veřejně přístupných, kterým se ruší neb ohrožuje veřejný — pořádek, klid, bezpečnost, dobrý mrav nebo slušnost nebo se vzbuzuje veřejné pohoršení.

Článek 4.

(1) Orgánové veřejné správy, státní i samosprávní, volení i jmenovaní jsou v úředním styku povinni zachovávatí vážnost odpovídající jejich veřejnému postavení, chovati se vůči každému slušně a vycházeti v oboru své působnosti stranám podle možnosti vstřícně. Navzájem je každý povinen v úředním styku s těmito orgány zachováti vůči nim slušnost a úctu odpovídající jejich veřejnému postavení.

(2) Okresní úřady jsou povolány chrániti vážnost orgánů zmíněných v odstavci 1 a mohou za tím účelem, nejde-li o trestní čin stíhaný soudy, potrestati trestem na penězích od 10 Kč do 2000 Kč nebo na svobodě od dvanácti hodin do pěti dnů každého, kdo užívá v písemných podáních k těmto orgánům způsobu psaní je urážejícího nebo kdo přes předcházející napomenutí se chová vědomě hrubě k veřejnému orgánu při výkonu jeho úřední činnosti nebo se vzpírá ho poslechnouti.

Článek 5.

(1) Politické úřady mohou vydávati v mezích svého úředního obvodu nařízení též v oboru místní policie svěřené podle zákona obcím, jde-li o nařízení vztahující se na území více obcí nebo nevydá-li obec, již se týče, sama včas nutného nařízení.

(2) Jde-li o území přesahující úřední obvod okresního úřadu, přísluší právo uvedené v předchozím odstavci zemskému úřadu.

(3) Není-li nebezpečí v prodlení, budiž zúčastněným obcím poskytnuta možnost, aby se v přiměřené lhůtě nejméně patnáctidenní vyslovily o chystaném nařízení nebo potřebné nařízení samy vydaly.

Článek 6.

(1) Politické úřady jsou příslušny vykonávati trestní pravomoc, pokud nenáleží soudům nebo jiným úřadům.

(2) Trestní pravomoc, kterou dosud vykonávaly školní úřady, přechází na politické úřady.

(3) Nedotčeny zůstávají předpisy, podle kterých politické úřady rozhodují ve věcech trestní pravomoci obecní.

Článek 7.

(1) Politickým úřadům přísluší nalézati právo v oboru práva veřejného, pokud to není nebo nebude vzneseno na jiné úřady nebo soudy.

(2) Nedotčena zůstávají zákonná ustanovení, podle kterých politické úřady rozhodují o nárocích soukromoprávních.

Článek 8.

(1) Pokud opravný prostředek není vyloučen, lze se odvolati z rozhodnutí (opatření a nálezů) okresního úřadu k zemskému úřadu a, rozhoduje-li tento úřad sám v první stolici, lze se odvolati z jeho rozhodnutí (opatření) k příslušnému ministerstvu.

(2) Z rozhodnutí zemského úřadu jako odvolacího není další odvolání přípustno; totéž platí o rozhodnutí okresního úřadu jako odvolacího ve věcech trestní pravomoci obecní.

(3) Při sporch, jejichž předmětem jest pouze peněžité plnění nepřesahující částky 200 Kč, jest odvolání nepřípustno.

(4) O opravných prostředcích proti rozhodnutím (opatřením, nálezům) vydaným přede dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, pokud jsou přípustny podle předpisů dosud platných, budiž rozhodnuto i tehdy, když by podle tohoto zákona opravný prostředek již přípustný nebyl.

Článek 9.

Pokud není jinak stanoveno, provádí úřední jednání, které přesahuje obvod jednoho okresního úřadu, příslušný zemský úřad, a úřední jednání, které přesahuje obvod jednoho zemského úřadu, příslušné ministerstvo; zemský úřad a ministerstvo mohou však pověřiti jeho provedením některý ze zúčastněných podřízených úřadů.

Článek 10.

(1) Vládním nařízením budou sjednoceny a upraveny předpisy o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů — čítajíc v to exekuční řízení — se zřetelem k účelnému zjednodušení a urychlení řízení; při tom může býti stanovena povinnost stran

a jiných osob, jakož i obcí a jiných veřejných korporací spolupůsobiti při řízení, pokud jeho účel toho vyžaduje.

(2) K zajištění účelu nebo podmínek řízení a jeho nákladů, může úřad stranám uložit, aby složily jistotu v hotových penězích, nebo může naříditi přiměřené zajištění jiného způsobu.

(3) Rovněž může úřad, pokud již platné předpisy zvláště tak neustanovují, k zabezpečení účelu řízení naříditi zabavení nebo jiné zajištění věcí, které podle platných předpisů mají býti prohlášeny za propadlé, mají se zničiti nebo učiniti nepotřebnými, dále předmětů, jichž je potřebí k vedení důkazů.

(4) K zajištění nerušeného chodu řízení může úřad těm, kdo řízení ruší, po bezvýsledném napomenutí uložit pořádkové pokuty do 2.000 Kč, v případě nedobytnosti vězení do pěti dnů a po případě naříditi, aby se vzdálili. Stejně může zakročiti proti tomu, kdo svévolně zavdává příčinu k řízení nebo je protahuje nebo bez dostatečného důvodu nevyhoví příkazům v řízení vydaným.

(5) Křivou výpověď svědeckou nebo znaleckou nebo porušení povinné mlčivosti v řízení správním, nejde-li o trestní čin stíhaný soudně, může úřad trestati na penězích do 10.000 Kč nebo na svobodě do jednoho měsíce.

(6) Vláda je povinna nařízení vydaná podle odstavce 1 předložiti oběma sněmovnám Národního shromáždění do čtyř neděl po nejbližší jejich schůzi ke schválení. Odepře-li jedna sněmovna Národního shromáždění schválení, pozbývá nařízení platnosti dnem odeprání.

(7) Trestní řízení správní se upraví zákonem.

Článek 11.

Tresty na penězích uložené politickými úřady, propadlé jistoty a jiné záruky i výtěžky za věci prohlášené za propadlé v řízení před těmito úřady připadají státu.

Článek 12.

(1) Vykonatelná rozhodnutí, opatření a nálezy politických úřadů se provádějí politickou nebo soudní exekucí. Výkon politické exekuce přísluší okresním úřadům.

(2) Okresní úřady jsou povolány přispívati soudům i jiným úřadům a veřejným orgánům k jejich žádosti při nuceném výkonu jejich vykonatelných rozhodnutí, opatření, nálezů a usnesení.

Článek 13.

Předchozí ustanovení o politických úřadech platí též pro státní úřady policejní v mezích jejich působnosti.

ČÁST DRUHÁ.

I. Úřady zemské a okresní.

§ 1.

(1) Zemské správní obvody jsou: země Česká (Čechy), Moravskoslezská (Morava a Slezsko), Slovenská (Slovensko) a Podkarpatská (samosprávné území Podkarpatské Rusi).

(2) Pro každou zemi se zřídí zemský úřad, a to:

pro zemi Českou se sídlem v Praze,

pro zemi Moravskoslezskou se sídlem v Brně,

pro zemi Slovenskou se sídlem v Bratislavě a

pro zemi Podkarpatskou se sídlem v Užhorodu.

(3) Obvody a sídla okresních úřadů budou určena nařízením vlády.

(4) Obec, která bude určena sídlem okresního úřadu, jest povinna opatřiti vhodné místnosti pro tento úřad a nésti náklad s jeho umístěním spojený. K úhradě tohoto nákladu mohou přispěti stát aneb okres částkou nepřesahující jeho dvě třetiny.

§ 2.

(1) Obvody a sídla zemských úřadů mohou býti měněna jen zákonem.

(2) Slučovati a rozlučovati okresní úřady, měniti jejich obvody a sídla přísluší vládě nařízením; vláda jest povinna poskytnouti zúčastněným zemským a okresním zastupitelstvům možnost, aby se o změnách těch vyjádřila. Při tom buď šetřeno zásady, že každá obec může náležeti vždy jen do obvodu jednoho okresního úřadu a že hranice okresních úřadů nesmějí býti obvodem zemského úřadu přerušeny.

(3) Při změně obvodů okresních úřadů buď hleděno k tomu, aby mezi zúčastněnými okresními zastupitelstvy došlo dohodou k majetkovému vypořádání. Dohodu tu schvaluje a, nedojde-li k ní, stanoví majetkové vypořádání ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí po slyšení zemského výboru.

(4) Soukromoprávní nároky třetích osob nejsou vypořádáním tím dotčeny.

§ 3.

(1) Města se zvláštním statutem a se zřízeným magistrátem vykonávají ve svém obvodu podle svých zřízení též působnost okresního úřadu.

(2) Vláda může nařízením města se zvláštním statutem podrobiti všeobecně platným obecním zřízením a města se zřízeným magistrátem prohlásiti za velké obce.

§ 4.

(1) Okresní úřady vykonávají ve svém obvodu vnitřní správu (čl. 1) a práva, jež podle předpisů dosud platných příslušela v Čechách okresním správám politickým, jejich přednostům, zastupitelským okresům, na Moravě a ve Slezsku okresním správám politickým, jejich přednostům, silničním okresům, na Slovensku okresním úřadům, okresním náčelníkům a okresním výborům, na Podkarpatské Rusi slúžnovským úřadům a jejich přednostům, jakož i působnost, která byla zvláštními předpisy přikázána okresním úřadům.

(2) Vláda může nařízením některé záležitosti, jež dosud příslušely slúžnovským úřadům na Podkarpatské Rusi, svěřiti úřadům jiným anebo některé záležitosti, jež příslušely dosud na Podkarpatské Rusi úřadům jiným, svěřiti úřadům okresním.

§ 5.

(1) Zemské úřady vykonávají ve svém obvodu vnitřní správu (čl. 1) a práva, jež podle předpisů dosud platných příslušela v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zemským správám politickým, jejich presidentům, zemským (správním) výborům (komisím) — pokud nejde o práva v odstavci 2 uvedená —, na Slovensku župním úřadům, županům, župním zastupitelstvům a výborům, na Podkarpatské Rusi civilní správě, župnímu úřadu a jejich přednostům, jakož i působnost, která byla zvláštními předpisy přikázána župním úřadům nebo županům.

(2) Práva, jež podle platných předpisů příslušela v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zemskému sněmu oproti veřejnoprávním zájmovým korporacím a komisím, v nichž země měla zastoupení, a oproti ústavům a podnikům, jež nenáležejí k ústavům nebo podnikům zemským nebo zemí spravovaným, vykonává

příslušné zemské zastupitelstvo a obdobná práva, jež příslušela zemskému (správnímu) výboru (komisi), zemský výbor.

(3) V případech, ve kterých podle dosud platných předpisů rozhodoval na Slovensku před 1. lednem 1923 místožupan v první stolici a správní výbor župy v druhé stolici s konečnou platností, bude rozhodovati v druhé stolici příslušné ministerstvo. Působnost, která v těchto případech podle vládního nařízení ze dne 7. června 1923, č. 113 Sb. z. a n., příslušela dosud civilní správě Podkarpatské Rusi, přechází na příslušné ministerstvo.

(4) Vláda může nařízením některé záležitosti, jež dosud příslušely civilní správě, župnímu úřadu nebo županovi na Podkarpatské Rusi, svěřiti úřadům jiným anebo některé záležitosti, které příslušely dosud na Podkarpatské Rusi jiným úřadům, svěřiti úřadu zemskému.

§ 6.

(1) Ve správě okresní (§ 4) účastní se občanstvo okresními, ve správě zemské (§ 5) zemskými zastupitelstvy, výbory a senáty.

(2) Správní senáty budou zavedeny zvláštním zákonem.

(3) Vláda může po slyšení zemského zastupitelstva nařízením zřizovati a organisovati na Slovensku a v Podkarpatské Rusi obdobné poradní sbory, jaké jsou v ostatním území státním.

§ 7.

(1) Přednostou zemského úřadu je zemský prezident, přednostou okresního úřadu okresní hejtman (náčelník). Oba jsou úředníci státní. Služebně podřízen je zemský prezident ministru vnitra, okresní hejtman (náčelník) zemskému prezidentu a ministru vnitra. Zemského presidenta jmenuje prezident republiky. Pověření úředníka vedením okresního úřadu a dočasným vedením zemského úřadu přísluší ministru vnitra. Vedlejší služební příjmy (služební byt, paušál a pod.) přednostů zemských a okresních úřadů upraví se zvláštními předpisy.

(2) Zemskému prezidentu přísluší propůjčovati služební místa u okresních a zemských úřadů, jichž propůjčení není vyhrazeno vládě nebo prezidentu republiky, a ustanovovati čekatele. Toto právo zahrnuje také právo ku přeložení na jiné úřední (služební) působiště nebo do výslužby.

(3) Zemskému a okresnímu úřadu se přidělí potřebný počet konceptních, odborných účetních, kancelářských i jiných zaměstnan-

ců. Odborní a účetní zaměstnanci mohou býti přiděleni pro obvod několika okresních úřadů určitému okresnímu úřadu. Tento obvod určí příslušný ministr v dohodě s ministrem vnitra.

(4) Přednostové úřadů jsou za řádnou správu svých úřadů a ústavů jim podřízených odpovědni, a to, pokud vláda nevydá nařízením jednací řád pro zemské a okresní úřady, podle jednacího řádu pro župní a okresní úřady obsaženého ve vládním nařízení ze dne 21. září 1922, č. 290 Sb. z. a n., se změnami plynoucími z tohoto zákona.

(5) Nařízením stanoví vláda také bližší předpisy o výkonu poukazovacího práva, o úpravě účetní a pokladniční služby.

§ 8.

(1) K zjednodušení a sjednocení správy může vláda do osmi let od účinnosti tohoto zákona nařízením přenést některé záležitosti, jež spadají do působnosti:

1. okresních úřadů na úřady zemské nebo naopak,

2. okresních zastupitelstev nebo výborů na zemská zastupitelstva nebo výbory nebo naopak,

3. zemských úřadů na ministerstva nebo naopak.

(2) Nařízením přenesse vláda působnost ministra s plnou mocí pro správu Slovenska nebo jeho úřadu na zemský úřad v Bratislavě, pokud není zvláštním zákonem vyhrazena některému resortnímu ministerstvu.

(3) Jde-li o přesun působnosti podle odst. 1, č. 2, poskytne se před vydáním nařízení příslušnému zemskému zastupitelstvu možnost, aby se o věci vyjádřilo.

(4) Vláda jest povinna nařízením vydaná podle odst. 1, č. 3 předložiti oběma sněmovnám Národního shromáždění do čtyř neděl po nejbližší jejich schůzi ke schválení. Odepře-li jedna sněmovna Národního shromáždění schválení, pozbývá nařízení platnosti dnem odepření.

(5) K zjednodušení správy může příslušný ministr také některou záležitost spadající do obvodu některého okresního nebo zemského úřadu výjimečně svěřiti stejnorodému úřadu jinému.

II. Zrušení dosavadních korporací a úřadů.

§ 9.

(1) Dosavadní zastupitelské okresy v Čechách, silniční okresy na Moravě a ve Slezsku,

župy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi a okresy na Slovensku se zrušují. Morava a Slezsko se slučují v zem Moravskoslezskou; tato přejímá veškeré jmění, fondy, majetková práva i závazky obou zemí. Jmění, fondy, majetková práva a závazky žup na Slovensku přecházejí na zemi Slovenskou a v Podkarpatské Rusi na zemi Podkarpatoruskou. Jmění, fondy, majetková práva a závazky dosavadních okresů vpředu uvedených přecházejí na okresy podle tohoto zákona zřízené. Práva třetích osob ke jmění a fondům zrušených korporací, jakož i zvláštní účely těchto fondů a jmění zůstávají nedotčeny.

(2) O majetkovém vypořádání podle předchozího odstavce platí obdobně ustanovení § 2, odst. 3.

(3) Rovněž se zrušují všechny úřady a orgány, jichž působnost přechází na úřady podle tohoto zákona zřízené (§§ 4 a 5).

(4) Které jiné úřady a orgány správy vnitřní a školské zřízené pro Slezsko budou zrušeny a na které úřady neb orgány jejich působnost bude přenesena, určí vláda nařízením.

(5) Stejně zásady platí, pokud jde o další vedení správy samostatných fondů, nadací atd., jež jsou ve správě zrušených korporací.

§ 10.

(1) Zaměstnanci zemí a zrušených korporací, kteří byli dne 1. července 1927 zaměstnání ve správě (provozu) zvláštních zařízení (ústavů, podniků, silnic a pod.), zůstávají nebo se stávají zaměstnanci té korporace, v jejímž vlastnictví nebo správě jest dotčené zařízení. Ostatní zaměstnanci zemí a zrušených korporací přecházejí do státní služby se všemi platovými a služebními právy a nároky, pokud tato práva a nároky nepřesahují míru stanovenou v § 212, odst. 1 až 3, platového zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb. z. a n.

(2) Odpočivné a zaopatřovací platy zaměstnanců zemí, kteří přede dnem 1. července 1927 vstoupili do výslužby nebo zemřeli, a pozůstalých po těchto zaměstnancích hradí země. Odpočivné a zaopatřovací platy zaměstnanců zrušených korporací a pozůstalých po těchto zaměstnancích hradí korporace, na které přejde jmění, majetková práva a závazky zrušených korporací (§ 9).

(3) Podrobnější předpisy o převzetí a zařazení budou vydány vládním nařízením.

(4) Zaměstnanci, kteří přecházejí podle předchozích ustanovení do státní služby, jsou podrobeni všem předpisům pro státní zaměstnance platným. Sprošťují se však povinnosti skládati zkoušku, předepsanou k nabytí místa toho druhu ve službě státní, jestliže vstoupili do služeb zemí nebo zrušených korporací do 29. února 1920 a mají dobrou kvalifikaci.

III. Zemské zastupitelstvo.

§ 11.

V každém správním obvodu (§ 1) se zřizuje v sídle zemského úřadu zemské zastupitelstvo.

1. Zemské zastupitelstvo.

§ 12.

(1) Zemské zastupitelstvo čítá v zemi: České 120, Moravskoslezské 60, Slovenské 54, Podkarpatoruské 18 členů.

(2) Dvě třetiny členů jsou voleny podle § 13; ostatní členy jmenuje vláda z odborníků přihlížejíc k poměrům hospodářským, kulturním, národnostním a sociálním.

§ 13.

Kdo má právo do zemského zastupitelstva voliti a kdo může býti do něho volen nebo jmenován, jakož i jak se řízení volební provádí, stanoví zvláštní zákon.

§ 14.

Členové zemského zastupitelstva jsou voleni, případně jmenováni na šest let. Členství jmenovaných členů končí uplynutím volebního období nebo rozpuštěním zemského zastupitelstva.

§ 15.

(1) Členství v zemském zastupitelstvu, výboru i komisích zaniká:

- a) vzdáním,
- b) vyloučením podle § 100,
- c) rozpuštěním zemského zastupitelstva,
- d) tím, že vzejde nebo dodatečně najevo vyjde nějaká okolnost, pro kterou by člen ani původně nebyl mohl býti volen anebo jmenován,

e) přestal-li volený člen býti příslušníkem strany, z jejíž kandidátní listiny byl zvolen.

(2) O ztrátě členství v případech uvedených v písm. d) rozhoduje volební soud, jde-li o členy volené, vláda, jde-li o jmenované.

§ 16.

Zemské zastupitelstvo schází se na pozvání zemského presidenta do sídla zemského úřadu aspoň jednou za čtvrt roku. Zemský president jest oprávněn zemské zastupitelstvo svolati také, kdykoliv jindy jest toho třeba, jest však povinen je svolati do patnácti dnů, žádá-li za to aspoň čtvrtina členů zemského zastupitelstva, udávajíc předmět jednání.

§ 17.

Předsedou zemského zastupitelstva jest zemský president; jest však oprávněn předsednictví ve schůzích zemského zastupitelstva svěřiti vicepresidentu zemského úřadu nebo některému členu zemského zastupitelstva.

§ 18.

(1) Předseda zemského zastupitelstva svolává zemské zastupitelstvo aspoň na osm dní napřed a určuje předměty jednání, které zároveň s pozváním buďtež sděleny členům i ministerstvu vnitra.

(2) O předmětech, jež nebyly dány na pořad jednání, může býti jednáno jen, souhlasí-li většina všech členů.

§ 19.

(1) Nesejde-li se tolik členů, aby mohlo zemské zastupitelstvo platná usnesení činiti, buď svoláno znovu do patnácti dnů s týmž pořadem jednání a může se usnášeti za přítomnosti alespoň jedné třetiny členů.

(2) Jde-li však o věci v § 23, odst. 2, uvedené, může se zemské zastupitelstvo v této druhé schůzi o nich usnášeti jen za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů; jinak buď svoláno do patnácti dnů zemské zastupitelstvo ku projednání těchto věcí po třetí a může se pak usnášeti za přítomnosti alespoň jedné třetiny členů.

§ 20.

(1) Úředníci zemského úřadu, zemským presidentem určení, mají právo a k žádosti zemského zastupitelstva i povinnost býti přítomni jednání zemského zastupitelstva a za souhlasu předsedy zemského zastupitelstva účastniti se rokování. Zemský president určí, který ze zpravodajů zemského zastupitelstva, není-li jeho členem, má právo hlasovací.

(2) Pokud mohou se schůzi účastniti i úředníci jiní, na příklad úředníci samostatných od-

borných úřadů v zemi, bude ustanoveno jednacím řádem.

§ 21.

(1) Předseda zemského zastupitelstva (§ 17) zahajuje schůze zemského zastupitelstva, stanoví pořad jednání, řídí je a ukončuje. Věci, jež nenáleží do působnosti zemského zastupitelstva, má z jednání vyloučiti, proti čemuž může jedna desetina všech členů zemského zastupitelstva do patnácti dnů podati u předsedy odpor k ministerstvu vnitra.

(2) Předseda pečuje o zachování klidu a pořádku při jednání a o jeho nerušený průběh. Ruší-li schůzi posluchači, ačkoli byli napomenuti, dá je ze zasedací síně odstraniti, po případě vůbec místo pro posluchače určené vykliditi. Ruší-li schůzi členové zemského zastupitelstva, buďtež předsedou voláni k pořádku; stalo-li se tak dvakrát bez výsledku, může předseda vyloučiti je ze schůze, případně je dáti odstraniti a, pokládá-li to za nutné, přerušiti neb ukončiti schůzi. Tím není vyloučeno další stíhání osob pořádek nebo klid porušivších podle trestního zákona nebo zákonů jiných.

§ 22.

Schůze zemského zastupitelstva jsou veřejné. Předseda zastupitelstva zemského může však k žádosti aspoň pětiny členů anebo z vlastního podnětu, ale vždy za souhlasu zemského zastupitelstva, z důležitých důvodů jednání o určitých předmětech, vyjímajíc rozpočet a účty, prohlásiti za důvěrné. Souhlas nebo nesouhlas projevuje po odstranění posluchačů zemské zastupitelstvo pouhým hlasováním bez debaty.

§ 23.

(1) Ku platnosti usnesení zemského zastupitelstva jest třeba, není-li v tomto zákoně nic jiného ustanoveno, aby bylo přítomno více než polovina členů a aby se usnesení stalo nadpoloviční většinou přítomných. Hlasování jest zpravidla veřejné; za kterých podmínek může býti konáno hlasovacími lístky, určuje jednací řád. Všechny volby se konají hlasovacími lístky. Předseda nehlasuje; při rovnosti hlasů pokládá se návrh za zamítnutý. Předsedá-li člen zemského zastupitelstva (§ 17), má právo při volbách hlasovati. Je-li rovnost hlasů při volbách, rozhoduje los.

(2) Usnesení, které vyžaduje vyššího schválení, může býti učiněno jen, jsou-li aspoň dvě třetiny členů přítomny.

§ 24.

Jednání zemských zastupitelstev se řídí jednacím řádem, který vydá vláda nařízením, jež se vyhlásí současně s účinností tohoto zákona. Změny jednacího řádu mohou být usneseny zemským zastupitelstvem se schválením vlády.

§ 25.

O jednáních zastupitelstva zemského vede zápis úředník zemského úřadu zemským presidentem k tomu určený. Zápis buď podepsán předsedou schůze, zapisovatelem a aspoň dvěma členy zemského zastupitelstva, jež na počátku schůze určí předseda. Zápis o každé schůzi buď oznámen ministerstvu vnitra a, pokud nejde o schůzi tajnou (§ 22), uveřejněn (§ 101).

2. Z e m s k ý v ý b o r.

§ 26.

(1) Zemské zastupitelstvo volí ze sebe na volební období zemský výbor, a to: v zemi České, Moravskoslezské a Slovenské po 12 členech a 12 náhradnících, v zemi Podkarpatské o 6 členech a 6 náhradnících.

(2) Volby buďtež provedeny způsobem, jež stanoví zákon v §u 13 zmíněný, a to v prvé schůzi nově zvoleného zemského zastupitelstva.

(3) Zemský president určí, zda a kteří úředníci zemského úřadu se mají účastniti jednání zemského výboru, případně který, je-li zpravodajem tohoto výboru, má právo hlasovací.

§ 27.

(1) Zemskému výboru předsedá zemský president, jest však oprávněn předsednictví svěřiti vicepresidentu zemského úřadu.

(2) Zemský výbor schází se na pozvání zemského presidenta do sídla zemského úřadu, kdykoliv jest třeba, nejméně však jednou za měsíc. Žádají-li o to písemně aspoň čtyři členové zemského výboru, udávající předmět jednání, jest zemský president povinen svolati zemský výbor nejdéle do pěti dnů.

(3) Schůze zemského výboru jsou neveřejné.

(4) O řízení schůzí a udržování pořádku i o hlasování platí obdobné předpisy §§ 21, 23 a 24.

(5) Zápis o schůzích zemského výboru vede úředník zemského úřadu zemským presidentem k tomu určený.

3. Z e m s k é k o m i s e.

§ 28.

Zemské zastupitelstvo může pro správu a dozor nad jednotlivými zemskými ústavami a podniky, jakož i pro obstarávání jednotlivých zemských věcí zřídit podle potřeby zemské komise ze členů zemského zastupitelstva nebo z občanů v zemi usedlých a do zemského zastupitelstva volitelných. Taková komise se zřídí pro ústavy a podniky, které byly v den, kdy tento zákon nabyl účinnosti, ve vlastnictví nebo správě země Slezské. Předsedou komise těch jest zemský president, může však předsednictvím pověřiti některého úředníka zemského nebo okresního úřadu nebo některého člena výboru zemského nebo komise samé. Zemské komise obstarávají práce své pod dozorem zemského presidenta a zemského výboru. Bližší povinnosti těchto komisí budou ustanoveny zvláštními řády, jež vydá zemské zastupitelstvo.

P o d j a t o s t.

§ 29.

(1) Jednání a hlasování v zemském zastupitelstvu, ve výboru a komisích nesmí býti přítomen aniž se ho účastniti člen tohoto sboru, jde-li o zvláštní osobní ať soukromý nebo veřejný zájem jeho samého, jeho manžela nebo manželky, neb osob s ním příbuzných a zešvakřených do druhého stupně.

(2) Totéž platí o zákonných zástupcích, o členech správní rady akciových společností, o jednatelích společností s ručením omezeným, o členech představenstev hospodářských a výdělkových společenstev, o advokátech, notářích, stavitelích, civilních technících a pod., jde-li o zvláštní osobní, soukromý nebo veřejný zájem osob a korporací, jež zastupují.

(3) Členové zemského zastupitelstva, výboru nebo komisí nesmějí za zastupování zemského zastupitelstva ve sporech žádati více než náhradu skutečných jim vzešlých výloh, nesmějí udíleti právní rady stranám ve sporech proti zemskému zastupitelstvu, nesmějí ani přímo ani nepřímo zúčastniti se dodávek a prací zemským zastupitelstvem nebo výborem, zemskými ústavami nebo podniky zadávaných a nesmějí pachtovati vybírání dávek zemských a podobných. Při dodávkách a pracích, které byly vypsány veřejnou soutěží, nejsou členové zemského zastupitelstva vyloučeni z účasti.

(4) Ve výjimečných případech může ministerstvo vnitra k návrhu zemského výboru povoliti úchyly od těchto ustanovení.

IV. Působnost zemského zastupitelstva.

1. Působnost hospodářská a správní.

§ 30.

(1) Zemské zastupitelstvo jest povoláno pečovat o správní a hospodářské záležitosti země a jejího obyvatelstva.

(2) Zejména je zemské zastupitelstvo povoláno pečovat o humanitní, zdravotní, sociální, hospodářské, dopravní a kulturní zájmy země a jejího obyvatelstva, pokud jde o úkoly, které svým významem přesahují rozsah a potřeby jednotlivých obcí a okresů, dotýkají se zájmů větší části země a nemají důležitosti celostátní. K tomu konci může se zemské zastupitelstvo usnášeti zejména na tom, aby byly zřízeny nebo podporovány ústavy, podniky nebo zařízení, jež jsou způsobilé, aby podporovaly tělesné i mravní blaho a vzdělání obyvatelstva, zlepšovaly dopravní, bytové, zdravotní a sociální poměry v zemi nebo sloužily kulturním nebo hospodářským potřebám obyvatelstva země. Při politických rozhovorech podáváti návrhy o věcech politických a usnášeti se o nich je nepřípustno.

§ 31.

V oboru působnosti v § 30 stanovené může zemské zastupitelstvo podávati i z vlastního uznání úřadům a zákonodárným sborům návrhy a podněty a na zemského presidenta vznášeti v mezích jednacího řádu dotazy a stížnosti. Dotazy a stížnosti ve věcech správních, i když nepodléhají zemskému presidentu, náležejí však do oboru působnosti v § 30 stanovené, jest vznášeti na něho samého.

§ 32.

(1) K úhradě nákladů do působnosti zemského zastupitelstva náležejících může se zemské zastupitelstvo usnésti na vybírání poplatků, příspěvků, dávek a naturálních plnění v zemi. Pokud přísluší zemím podíl na státních daních, stanoví zvláštní zákony.

(2) Dávky však mohou býti usneseny jen potud, pokud jiné příjmy, na př. ze jmění zemského, z poplatků, příspěvků na úhradu potřeby nestačí.

(3) Naturální plnění buďtež vždy oceněna a jest povinnému na vůli necháno, aby plnění sám nebo vhodnými zástupci provedl anebo na místo nich vyceněnou částku zaplatil.

§ 33.

Jde-li o zařízení, jež výlučně nebo měrou zvláště vynikající nebo nepatrnou prospívají jednotlivým okresům, může se zemské zastupitelstvo za souhlasu dvou třetin všech svých členův usnésti, aby tyto okresy nesly náklad na zařízení ta výlučně nebo podílem větším nebo menším podle měřítka zároveň usneseného.

§ 34.

Hospodářské podniky v majetku nebo správě zemské buďtež tak spravovány, aby jejich příjmy uhrazovaly aspoň veškerá výdání, počítajíc v to přiměřené zúročení a umoření vloženého kapitálu. Výjimka jest přípustna jen, pokud podnik slouží veřejnému zájmu, který nemůže býti jinak uspokojen.

§ 35.

(1) Poplatky mohou býti vybírány jednak za určité úřední výkony v působnosti zemského zastupitelstva zemskými orgány prováděné, jednak za používání zařízení (ústavů, podniků a pod.), jež zemské zastupitelstvo ve veřejném zájmu udržuje a jež byla na základě veřejného práva k používání ponechána.

(2) Poplatky buďtež napřed podle pevných sazeb a předpisův určeny; při tom jest dovoleno poplatky odstupňovati, zejména podle výkonnosti, neb i osvobození od nich poskytnouti.

§ 36.

(1) Příspěvků na opatření nebo k úhradě nákladů na zřízení a udržování zařízení, jichž veřejný zájem vyžaduje, může býti požadováno na těch obcích, vlastnících pozemků a majitelích živností, jimž ze zařízení těch vzchází zvláštní hospodářské výhody. Usnesení o tom může se státi pouze nadpoloviční většinou všech členů zemského zastupitelstva se schválením zemského presidenta. Výše příspěvků buď výhodám přispívatelů pokud možno přizpůsobena.

(2) Příspěvky mohou býti zcela nebo z části nahrazeny naturálním plněním (§ 32, odst. 3) podle určitých zásad, zemským zastupitelstvem ustanovených.

§ 37.

Dávky zemské mohou býti vybírány buď jako přirážky k státním daním a dávkám v zemi předepsaným, buď jako samostatné dávky.

§ 38.

(1) Podrobnější předpisy ku provedení usnesení o vybírání poplatků, příspěvků a dávek i naturálních plnění, buďtež ustanoveny zvláštním řádem, o němž se usnáší zemské zastupitelstvo.

(2) Zemské zastupitelstvo může ustanovení tohoto řádu svěřiti zemskému výboru.

(3) Do řádu mohou býti pojata i trestní ustanovení, a to pokuty ve výměře od 10 Kč do 5.000 Kč a vězení od dvanácti hodin do čtrnácti dnů.

§ 39.

Přirážky zemské k přímým daním přes padesát procent, dále poplatky, příspěvky, samostatné dávky a naturální plnění lze ukládati podle ustanovení odstavce 1 a 3 §u 3 zákona ze dne 15. června 1927, č. 77 Sb. z. a n. o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy jen s povolením vlády. Prováděcí předpisy (řád § 38) vyžadují k své platnosti schválení ministerstva vnitřní v dohodě s ministerstvem financí, případně s jiným příslušným ministerstvem. Ukládání zemských přirážek, poplatků, příspěvků, samostatných dávek a naturálních plnění vyžaduje mimo to vyhlášení v Zemském věstníku.

§ 40.

(1) Odvolání proti vyměřenému příspěvku, poplatku nebo samostatné dávce nebo proti uloženému naturálnímu plnění sluší podati do patnácti dnů od doručení výměru u zemského úřadu k ministerstvu vnitřní.

(2) Jinak platí ustanovení odstavce 3 a 4 §u 5 zákona č. 77/1927 Sb. z. a n.

§ 41.

Země jest, pokud jde o úkoly v §§ 30 až 39 tohoto zákona zemskému zastupitelstvu přiřazené, právnickou osobou a může jako země samostatně nabývatí práv i samostatně se zavazovati.

§ 42.

Jmění zemi náležející nebo v její správu odevzdané spravuje zemský výbor, šetře při tom nařízení zemského zastupitelstva; zemský výbor může ke správě té přibrati i členy okresních výborů.

§ 43.

(1) Zemské zastupitelstvo se usnáší zejména:

1. o všech věcech, jež přesahují rozsah běžné správy jmění,

2. o tom, mají-li býti nemovité věci zemi náležející nebo nemovitá práva zcizena, trvalým břemenem ztížena nebo zavazena nebo propachtována z volné ruky vůbec, nebo veřejnou soutěží na dobu delší než dvanáct let,

3. o tom, má-li býti učiněna výpůjčka nebo převzato ručení za dluh cizí.

(2) Usnesení tato vyžadují k své platnosti schválení ministerstva vnitřní.

(3) Jde-li o zcizení zemské nemovitosti, jejíž hodnota převyšuje 500.000 Kč, vyžaduje příslušné usnesení zemského zastupitelstva k své platnosti schválení vlády.

§ 44.

Jde-li o vydání na trvalé zařízení, buď zemským výborem zemskému zastupitelstvu předložena podrobná zpráva o účelu zařízení, o způsobu provedení, o potřebném nákladu a o způsobu úhrady. Zpráva ta buď zaslána všem členům zemského zastupitelstva aspoň patnáct dnů před konáním schůze.

§ 45.

(1) Zemský výbor sestaví o všech příjmech a vydáních do působnosti zemského zastupitelstva náležejících na každý správní rok rozpočet a předloží jej zemskému zastupitelstvu k usnesení, a to aspoň dva měsíce před novým správním rokem. Správní rok se shoduje se správním rokem státním. Rozpočet podléhá schválení vlády.

(2) Má-li býti vybírána zemská přirážka vyžadující povolení vlády (§ 39), zkoumá vláda schvalující rozpočet, zda tento vyhovuje všem ustanovením zákonným, jmenovitě i, jsou-li v něm zařazena veškerá plnění zemi po zákonu příslušející nebo platy peněžní zakládající se na právním titulu, dále zkoumá jednotlivé položky rozpočtu také po stránce účelnosti a po případě vrátí rozpočet zemskému zastupitelstvu, aby ve lhůtě k tomu stanovené provedlo v potřebě a úhradě vládou zamýšlené změny co do zařazení nebo co do výše.

§ 46.

(1) Zároveň s rozpočtem jest zemský výbor povinen podati zemskému zastupitelstvu podrobnou zprávu o stavu a správě věcí do působnosti zemského zastupitelstva náležejících.

(2) Rozpočet buď v Zemském věstníku vyhlášen.

§ 47.

Zemský výbor jest povinen sděliti účty do čtyř měsíců po skončení správního roku. Účty ty buďtež podobně projednány jako rozpočet.

§ 48.

Ustanovení §§ 43, 45 až 47 vztahují se i na fondy, ústavy a podniky v majetku nebo správě zemské.

§ 49.

Zemský výbor připravuje návrhy pro jednání zemského zastupitelstva.

§ 50.

Zemský výbor provádí zemské hospodářství, řídě se přesně rozpočtem.

§ 51.

(1) Ukáže-li se, že částka pro jistý účel rozpočtem povolená nedostačuje a nemůže-li takové vydání býti odloženo, může býti nedostávající se potřeba uhrazena z úspor částek povolených rozpočtem pro jiné účely, dá-li k tomu souhlas zemský prezident.

(2) Nová vydání mohou býti zemským zastupitelstvem usnesena jen tehdy, když se o nich vyslovil zemský prezident a když byla zároveň schválena potřebná úhrada.

(3) Totéž platí o zastavení nebo snížení rozpočteného příjmu.

(4) Jenom v případech naléhavých a nepředvídaných může zemský výbor za přítomnosti dvou třetin svých členů vydání řa sám učiniti, musí je však předložiti v nejbližší schůzi zemskému zastupitelstvu k dodatečnému usnesení a opatření úhrady.

§ 52.

(1) Zemský prezident provádí usnesení zemského zastupitelstva i výboru a podává zemskému zastupitelstvu zprávu o tom, jak byla jeho úsnesení provedena.

(2) Zemské zastupitelstvo může se usnésti, že zprávy té a z kterých důvodů nebere na vědomí. Při tom úředník jinak k hlasování oprávněný (§ 20) nehlasuje. Usnesení to buď do patnácti dnů předloženo ministerstvu vnitra k rozhodnutí.

§ 53.

(1) Zemskému zastupitelstvu přísluší usnášeti se na tom, zda ke správě ústavův a pod-

niků, jež zemské zastupitelstvo dle § 30 zřídilo nebo spravuje, třeba ustanoviti zvláštní zaměstnance a jaká místa a s jakými požitky mají býti na náklad země systemisována. Služební a platové poměry těchto zaměstnanců upravuje zemské zastupitelstvo. Služební a platová práva z této úpravy vyplývající nesmějí přesahovati míry jednotlivých druhů služebních a platových práv a nároků státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných služebních, jakož i rodinných poměrů. Služebně jsou tito zaměstnanci podřízeni zemskému prezidentu.

(2) Usnesení podle odstavce 1 vyžadují ke své platnosti schválení vlády.

(3) Ustanoviti zaměstnance a propůjčiti mu systemisované služební místo přísluší zemskému výboru se schválením zemského presidenta.

(4) Žádají-li toho však důležité zájmy veřejné, je příslušný ministr v dohodě s ministrem vnitra oprávněn svěřiti zcela nebo z části obstarávání odborné správy zařízení, podniků nebo silnic zemí po slyšení zemského zastupitelstva orgánům státní správy.

§ 54.

Zemský prezident zastupuje zemi jako právnickou osobu (§ 41) na venek a podpisuje spolu s příslušným členem zemského výboru, pokud jde o vyřízení věcí spadajících do působnosti zemského zastupitelstva, všechny písemnosti jménem země. Listiny o právních jednáních, jimiž se země naproti třetím osobám zavazuje, jakož i plné moci musí býti podepsány zemským prezidentem a dvěma členy zemského výboru a opatřeny pečeti zemského zastupitelstva. Listiny opírající se o usnesení podle § 43, odst. 1, č. 2 a 3, buďtež kromě toho podepsány ještě dvěma členy zemského zastupitelstva.

§ 55.

(1) Jestliže zemské zastupitelstvo neschválilo včas rozpočtu nebo zemské zastupitelstvo nebo výbor neučinily opatření, aby úkoly, jež mu podle zákona příslušejí, byly řádně plněny, přísluší vládě, aby učinila na náklad země, čeho třeba k řádnému vedení správy.

(2) Jestliže zemské zastupitelstvo ve lhůtě mu stanovené neprovedlo v rozpočtu změn zamýšlených vládou (§ 45, odst. 2) nebo nebyly-li důvody, ze kterých tak neučinilo, vládou uznány, provede vláda změny ty při schválení rozpočtu a povolení přírážky.

2. Působnost normotvorná.

§ 56.

Zemské zastupitelstvo může pro svůj obvod:

a) vydávati podrobnější předpisy k zákonům Národním shromážděním republiky Československé usneseným, pokud vláda podle zákona k tomu zemské zastupitelstvo zmocní;

b) vydávati v mezích zákonův a nařízení statuty na úpravu záležitostí ústavů a zařízení, jež ve své působnosti zřídilo nebo spravuje;

c) stanoviti v mezích zákonův a nařízení podrobnější předpisy o správě jmění obcí, okresův a země, jejich podnikův a ústavů, a o provádění dozoru nad správou tou.

§ 57.

(1) Předpisy a statuty podle § 56 zemskými zastupitelstvy usnesené vyžadují k své platnosti potvrzení ministerstva vnitra v dohodě s příslušnými ministerstvy. Předpisy i statuty pokládají se za potvrzené, jestliže ministerstvo vnitra do tří měsíců po tom, co mu byly předloženy, o nich se neprohlásilo.

(2) Potvrzené předpisy a statuty, vyhlašují se v Zemském věstníku a nabývají působnosti, nebylo-li nic jiného v nich určeno, patnáctého dne po vyhlášení.

3. Působnost ve správním soudnictví.

§ 58.

Jak zemská zastupitelstva se zúčastňují při rozhodování veřejnoprávních sporů (zemské senáty), určuje zvláštní zákon.

4. Působnost poradní.

§ 59.

(1) Zemské zastupitelstvo jest poradním sborem zemského presidenta a ústředních úřadů o věcech veřejné zemské správy se týkajících a podává o nich k žádosti dotčených úřadův posudky a návrhy.

(2) K tomu buď zemskému zastupitelstvu dána přiměřená lhůta.

§ 60.

(1) Má-li zemský president za to, že některé usnesení zemského zastupitelstva, zemského výboru nebo komisí zemských přiči se zákonu nebo vybočuje z mezí působnosti zemského zastupitelstva, výboru nebo komisí zemských, jest oprávněn i povinen usnesení to zastaviti a věc do patnácti dnů předložiti ministerstvu vnitra k rozhodnutí, zda usnesení to má býti v platnosti ponecháno či zrušeno. Nerozhodne-li ministerstvo do čtyř neděl po tom, zůstává usnesení v platnosti.

(2) Ministerstvo vnitra může takové usnesení ve lhůtě nejvýše šesti měsíců ode dne jeho uveřejnění zrušiti i z moci úřední.

(3) O tom buď učiněno oznámení v nejbližší schůzi zemského zastupitelstva, výboru nebo komise.

(4) Bylo-li zrušeno usnesení zemského zastupitelstva, může každý člen jeho, bylo-li zrušeno usnesení výboru nebo komise, každý člen tohoto výboru nebo komise nastoupiti stížností k nejvyššímu správnímu soudu.

§ 61.

(1) Vláda může zemské zastupitelstvo rozpustiti. Ministerstvo vnitra je povinno vypsat nové volby nejdéle do dvou měsíců.

(2) Bylo-li zemské zastupitelstvo rozpuštěno, učiní ministerstvo vnitra vhodné opatření k vedení správy, zejména může v úmístnosti ponechati až do ustavení nového zastupitelstva zemský výbor a zemské komise anebo místo nich ustanoviti orgány jiné.

§ 62.

Členové zemského zastupitelstva i výboru a komisí mají nárok na náhradu jízdného z místa svého bydliště do sídla zemského úřadu a nárok na náhradu skutečných výloh z prostředků zemských. Výlohy tyto mohou býti paušalovány usnesením zemského zastupitelstva, jež vyžaduje schválení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem financí.

V. Okresní zastupitelstvo.

§ 63.

Mimo města se zvláštním statutem a se zřízením magistrátem jest pro obvod každého okresního úřadu v jeho sídle zřízeno okresní zastupitelstvo.

1. Okresní zastupitelstvo.

§ 64.

(1) Okresní zastupitelstvo má:

v okresech	do	40.000 obyvatelů	18 členů
"	"	70.000	24 "
"	"	100.000	30 "
"	přes	100.000	36 "

(2) Dvě třetiny členů jsou voleny podle § 65, ostatní členy jmenuje ministr vnitra z odborníků přihlížející k poměrům hospodářským, kulturním, národnostním a sociálním.

§ 65.

(1) Kdo má právo voliti a kdo může býti volen nebo jmenován do okresního zastupitelstva, jakož i jak se řízení volební provádí, upravuje zvláštní zákon.

(2) Členové okresního zastupitelstva jsou voleni případně jmenováni na šest roků. Členství jmenovaných členů končí uplynutím volebního období nebo rozpuštěním okresního zastupitelstva.

§ 66.

Členství v okresním zastupitelstvu zaniká obdobně ze stejných důvodů jako členství v zemském zastupitelstvu (§ 15). O ztrátě členství v případech § 15, písm. d), rozhoduje ministr vnitra. Na místo členů, kteří před koncem svého období volebního vystoupili, buďtež na zbytek tohoto období povolání náhradníci.

§ 67.

Předsedou okresního zastupitelstva jest okresní hejtman (náčelník), jest však oprávněn předsednictví ve schůzích okresního zastupitelstva svěřiti svému zástupci v úřadu nebo některému členu okresního zastupitelstva. Okresní hejtman (náčelník) svolává okresní zastupitelstvo aspoň čtyřikrát do roka; jest však oprávněn svolati je, kdykoliv jindy je toho potřeba, a je povinen je svolati do osmi dnů, žádá-li o to aspoň jedna třetina členů okresního zastupitelstva udávajíc zároveň předmět jednání.

§ 68.

Okresní hejtman (náčelník) svolává schůze aspoň na osm dní napřed; určuje předměty jednání, které buďtež zároveň s pozváním sděleny i členům okresního zastupitelstva i zemskému úřadu. O předmětech, jež nebyly

na pořadu jednání, může býti jednáno a usnesení učiněna jen, souhlasí-li nadpoloviční většina všech členů.

§ 69.

Schůze okresního zastupitelstva zahajuje, řídí, ukončuje a stanoví pořad jednání okresní hejtman (náčelník). Věci, jež nenáleží do působnosti okresního zastupitelstva, má předseda z jednání vyloučiti, proti čemuž může jedna šestina všech členů okresního zastupitelstva podati do patnácti dnů u předsedy odpor k zemskému úřadu. Ustanovení § 21, odst. 2, platí obdobně.

§ 70.

Úředníci okresního úřadu okresním hejtmanem (náčelníkem) a úředníci zemského úřadu zemským presidentem k tomu určení mají právo, úředníci okresního úřadu pak k žádosti okresního zastupitelstva i povinnost býti přítomni schůzím okresního zastupitelstva a mohou se za souhlasu předsedy účastniti jednání. Okresní hejtman (náčelník) určí, který ze zpravodajů okresního zastupitelstva, není-li jeho členem, má právo hlasovací.

§ 71.

(1) Ustanovení §§ 19, 22, 23, 25, 28, 29 a 62 platí obdobně i pro okresní zastupitelstva. Povolení podle § 29, odst. 4 uděluje zemský president k návrhu okresního výboru. Výlohy podle § 62 jdou na účet okresu. Zápis o každé schůzi buď oznámen zemskému úřadu.

(2) Pro obvod bývalého zastupitelského okresu, v němž není sídlo okresního úřadu, může býti na dobu potřeby zřízena zemským úřadem okresní komise ke správě a doзору nad okresními a okresem spravovanými ústavami, podniky a silnicemi, zřízenými v tomto obvodu do dne platnosti zákona. Okresní komise obstarává své práce pod dozorem okresního hejtmana (náčelníka) a okresního výboru; konceptní a kancelářské práce vykonávají zaměstnanci okresního úřadu, případně zaměstnanci ustanovení podle § 91. Bližší vymezení práv a povinností komise ustanoví řády vydané zemským zastupitelstvem podle § 28 se schválením ministerstva vnitra.

(3) Členy komise zvolí okresní zastupitelstvo ze členů majících trvalé bydliště v některé obci dotčeného obvodu. Předsedu jmenuje okresní hejtman (náčelník) ze členů komise na funkční období okresního zastupitelstva.

(4) Obvody a sídla okresních hospodářských záložen v Čechách nejsou tímto zákonem dotčeny. Právní poměry těchto záložen k okresům (§ 1, odst. 3) budou upraveny vládním nařízením.

§ 72.

Jednání okresních zastupitelstev se řídí jednacím řádem, který vydá vláda nařízením, jež se vyhlásí současně s účinností tohoto zákona. Změny jednacího řádu mohou být usneseny zemským zastupitelstvem se schválením ministerstva vnitra.

2. Okresní výbory.

§ 73.

(1) Okresní zastupitelstvo volí ze sebe na volební období okresní výbor o 8 členech a 8 náhradních podle zákona zmíněného v § 65. Volby buďte provedeny v první schůzi nově zvoleného okresního zastupitelstva.

(2) Okresní hejtman (náčelník) určí, zda a kteří úředníci okresního úřadu se mají účastnit jednání okresního výboru, případně který, je-li zpravodajem tohoto výboru, má právo hlasovací.

§ 74.

(1) Okresnímu výboru předsedá okresní hejtman (náčelník), jest však oprávněn předsednictví svěřiti svému zástupci v úřadu.

(2) Okresní výbor se schází na pozvání okresního hejtmána (náčelníka), kdykoli je třeba, nejméně však desetkrát do roka. Žádají-li o to písemně aspoň čtyři členové okresního výboru udávající předmět jednání, jest okresní hejtman (náčelník) povinen svolati okresní výbor nejdéle do pěti dnů.

(3) Ustanovení § 27, odst. 3, 4 a 5 platí obdobně s tou odchylkou, že usnesení zemského zastupitelstva o změně jednacího řádu schvaluje ministerstvo vnitra.

VI. Působnost okresního zastupitelstva.

1. Působnost hospodářská.

§ 75.

(1) Do působnosti okresních zastupitelstev náležejí všeliké záležitosti vnitřní, jež se dotýkají společného prospěchu okresu a jeho obyvatelů nebo jež přesahují zájem jednotlivých obcí nebo jejich silami nemohou býti

obstarány, pokud záležitosti těch nepojalo zemské zastupitelstvo do své činnosti.

(2) V této své působnosti může okresní zastupitelstvo z důvodů veřejného zájmu zřizovati různá zařízení a ústavy pro uspokojení potřeb svého obyvatelstva, musí však šetřiti pokynů jemu zemským výborem nebo zastupitelstvem daných. Ustanovení poslední věty § 30, odst. 2, platí obdobně.

(3) K lepšímu obstarávání úkolů výše uvedených, může býti i několik okresních zastupitelstev usnesením zemského zastupitelstva se souhlasem zemského presidenta spojeno ku provedení společných zařízení nebo opatření.

(4) Se schválením ministerstva vnitra a příslušných odborných ministerstev mohou se okresní zastupitelstva třeba v různých zemích ležící sdružiti k společnému provádění podniků pro výrobu a rozvod elektrické energie.

(5) Zúčastněným okresním zastupitelstvům a v případě odstavce čtvrtého i zemským zastupitelstvům budiž poskytnuta možnost, aby se vyslovila.

(6) Podrobnější předpisy o sdružení tom a o provádění společných zařízení vydá zemský president, po slyšení zemského výboru, v případě odstavce čtvrtého ministerstvo vnitra v dohodě s příslušnými odbornými ministerstvy.

§ 76.

(1) K úhradě nákladů do působnosti okresního zastupitelstva náležejících může se okresní zastupitelstvo usnésti na vybírání poplatků, příspěvků, dávek a naturálních plnění v okresu. Pokud přísluší okresům podíl na státních daních, stanoví zvláštní zákony. Zemské výbory poskytují jednotlivým okresům zvláštní příspěvky podle ustanovení § 10, odst. 2 až 5 zákona č. 77/1927 Sb. z. a n.

(2) Dávky však mohou býti usneseny jen potud, pokud jiné příjmy na úhradu potřeby nestačí. Ustanovení § 32, odst. 3, platí i pro okresní zastupitelstva.

§ 77.

Ustanovení §§ 34 až 40 platí obdobně i pro okresní zastupitelstva s tou změnou, že povolení potřebné podle § 39 uděluje zemský výbor a schválení podle téhož paragrafu zemský president se souhlasem zemského výboru, dále že ukládání okresních přírážek, poplat-

ků, příspěvků, samostatných dávek a naturálních plnění jest vyhlásiti způsobem v okrese obvyklým (§ 101) a že odvolání podle § 40, odst. 1, jež sluší podati u okresního úřadu, jde k zemskému úřadu.

§ 78.

Okres jest, pokud jde o úkoly v §§ 75 až 77 tohoto zákona okresu přikázané, právnickou osobou a může jako okres samostatně práv nabývat i samostatně se zavazovati.

§ 79.

Jmění okresu náležející nebo v jeho správu odevzdané spravuje okresní výbor, šetře při tom nařízení okresního, případně též zemského zastupitelstva nebo zemského výboru.

§ 80.

(1) Okresní zastupitelstvo se usnází:

1. o všech věcech přesahujících rozsah běžné správy jmění,
2. o tom, má-li býti nemovitě jmění nebo nemovitá práva okresu náležející zcizena, trvalým břemenem stížena nebo zavazena nebo propachtována z volné ruky vůbec, nebo dražbou na dobu delší dvanácti let,
3. o tom, má-li býti učiněna výpůjčka nebo převzato ručení za dluh cizí.

(2) Usnesení tato vyžadují k své platnosti schválení zemského výboru.

§ 81.

Ustanovení § 44 platí obdobně. Zpráva tam zmíněná buď zaslána aspoň patnáct dní před konáním schůze též zemskému výboru.

§ 82.

Správní rok okresního zastupitelstva se shoduje se správním rokem státním.

§ 83.

(1) Okresní výbor sestaví o všech příjmech a vydáních do působnosti okresního zastupitelstva náležejících na každý správní rok rozpočet.

(2) Rozpočet ten buď u okresního úřadu na patnáct dní veřejně k nahlédnutí vyložen a o tom učiněno obcím v okrese včas oznámení k vyhláše s podotknutím, že k rozpočtu mohou podati u okresního úřadu do lhůty patnácti dnů své připomínky osoby fyzické i právnické, jimž v okrese je přímá daň předepsána.

(3) Okresní výbor předloží aspoň dva měsíce před novým správním obdobím rozpočet s došlými připomínkami a zprávou o nich okresnímu zastupitelstvu, jež se na rozpočtu usnází přihlížejíc k připomínkám včas podaným. Usnesený rozpočet buď vyhlášen způsobem v okrese obvyklým (§ 101). Z usnesení okresního zastupitelstva o rozpočtu lze se osobám uvedeným v odst. 2 odvolati do patnácti dnů ode dne vyhlášení dotčeného usnesení u okresního úřadu; o odvolání rozhoduje zemský výbor schvaluje rozpočet podle ustanovení odstavce 1 a 7 §u 3 zákona č. 77/1927 Sb. z. a n.

§ 84.

Zároveň s rozpočtem jest okresní výbor povinen podati okresnímu zastupitelstvu podrobnou zprávu o stavu a správě věcí do působnosti okresního zastupitelstva náležejících.

§ 85.

(1) Okresní výbor je povinen sděliti účty do čtyř měsíců po skončení správního období.

(2) Účty ty buďte podobně jako rozpočet (§ 83) veřejně vyloženy, projednány a předloženy okresnímu zastupitelstvu ke schválení s podrobnou zprávou o činnosti okresních orgánů za minulé správní období.

(3) Účty okresním zastupitelstvem schválené buďte spolu se zprávou v předchozím odstavci zmíněnou předloženy k přezkoumání zemskému výboru, jenž může požadovati od okresního hejtmana (náčelníka) potřebná vysvětlení, případně, shledá-li závady, naříditi, čeho třeba k jich odstranění. Neshledá-li závad, účty schválí.

§ 86.

Ustanovení §§ 80 až 85 se vztahují i na fondy, ústavy a podniky v majetku nebo správě okresu.

§ 87.

(1) Při každém okresním zastupitelstvu buď zřízena komise finanční. Počet členův a náhradníkův a její složení, jakož i jednací řád bude určen statutem, který vydá zemský výbor vyslechna okresní zastupitelstvo. Předsedu volí finanční komise ze sebe. Při sdělání statutu buď šetřeno zásady, že jedna polovina členů má býti volena okresním zastupitelstvem, kdežto ostatní členové jsou jmenováni zemským výborem se schválením zemského presidenta a že většina členů nesmí býti

členy okresního zastupitelstva a že jest pokud možno do komise přibrati odborníky.

(2) Předseda okresního výboru předloží rozpočty a účty finanční komisi nejpozději současně s jich veřejným vyložением, aby je prozkoumala a o nich se vyjádřila. Komise musí vyjádření podati ve lhůtě osmi dnů, ačli jí nebyla pro zvláštní okolnosti povolena okresním výborem lhůta jiná; jinak se k vyjádření nehledí.

(3) Finanční komise jest oprávněna v mezích statutu kontrolovati veškero hospodářství okresní do působnosti okresního zastupitelstva náležející a podávati okresnímu zastupitelstvu a výboru i okresnímu hejtmanovi (náčelníkovi) zprávy a návrhy.

(4) Finanční komise má právo bráti v odpor usnesení okresního zastupitelstva povahy finanční. Odvolání buď podáno předsedou komise u okresního úřadu ve lhůtě patnáctidenní ode dne vyhlášení příslušného usnesení okresního zastupitelstva a má, bylo-li usneseno dvěma třetinami všech členů komise, účinek odkladný. O odvolání rozhoduje zemský úřad; o případném odvolání proti usnesení o okresním rozpočtu rozhoduje však zemský výbor.

§ 88.

Okresní výbor připravuje návrhy pro jednání okresního zastupitelstva.

§ 89.

(1) Okresní výbor provádí hospodářství okresní řídě se přesně rozpočtem.

(2) Ukáže-li se při tom, že částka pro jistý účel rozpočtem povolená nedostačuje a nemůže-li býti takové vydání odloženo, může býti nedostávající se potřeba uhrazena z úspor částek povolených rozpočtem pro jiné účely, dá-li k tomu souhlas okresní hejtman (náčelník) a do lhůty okresním výborem stanovené i finanční komise (§ 87, odst. 2).

(3) Nová vydání mohou býti okresním zastupitelstvem usnesena jen tehdy, když se o nich vyslovili okresní hejtman (náčelník) a ve lhůtě okresním výborem ustanovené (§ 87, odst. 2) i finanční komise a když byla zároveň schválena i potřebná úhrada.

(4) Totéž platí o zastavení nebo snížení rozpočtového příjmu.

(5) Jenom v případech naléhavých a nepředvídaných může okresní výbor za přítomnosti dvou třetin svých členů vydání ta sám učiniti, musí je však předložiti v nejbližší schůzi okresnímu zastupitelstvu spolu se zprá-

vou finanční komise k dodatečnému usnesení a opatření úhrady.

§ 90.

Okresní hejtman (náčelník) provádí usnesení okresního zastupitelstva i výboru a podává okresnímu zastupitelstvu zprávu o tom, jak byla provedena tato usnesení. Okresní zastupitelstvo může se usnésti, že zprávy té a z jakých důvodů nebere na vědomí. Usnesení to buď do patnácti dnů předloženo zemskému presidentu k rozhodnutí. Ustanovení § 52 o hlasování úředníka platí obdobně.

§ 91.

Ustanovení § 53 platí obdobně s tou změnou, že usnesení schvaluje zemský president a že při opatření podle odstavce 4, jest vyslechnouti okresní zastupitelstvo.

2. Působnost pomocná.

§ 92.

Okresní zastupitelstvo i výbor jsou povinny zúčastňovati se při provádění usnesení zemského zastupitelstva způsobem, který určen jest těmito usneseními.

3. Působnost ve správním soudnictví.

§ 93.

Jak okresní zastupitelstvo spolupůsobí při rozhodování veřejnoprávních sporů (okresní senáty), určí zvláštní zákon.

4. Působnost poradní a iniciativní.

§ 94.

(1) Okresní zastupitelstvo jest ve věcech veřejné okresní správy poradním sborem okresního hejtmana (náčelníka) i zemského presidenta a zemského zastupitelstva a podává o nich k jejich žádosti posudky a návrhy.

(2) K tomu buď poskytnuta okresnímu zastupitelstvu přiměřená lhůta.

(3) Okresní zastupitelstvo jest oprávněno i samostatně činiti zemskému zastupitelstvu, zemskému presidentu, okresnímu hejtmanovi (náčelníkovi) i jiným úřadům návrhy a podněty, pokud se dotýkají zájmů okresu nebo jeho obyvatelstva.

§ 95.

Okresní hejtman (náčelník) zastupuje okres jako právnickou osobu (§ 78) na venek a podpisuje všechny písemnosti jménem okresu. Listiny o právních jednáních, jimiž se okres naproti třetím osobám zavazuje, jakož i plné moci musí býti podepsány okresním hejtmanem (náčelníkem) a jedním členem okresního výboru a opatřeny pečeti okresního zastupitelstva. Listiny opírající se o usnesení podle § 80, odst. 1, č. 2 a 3, buďtež kromě toho podepsány ještě jedním členem okresního zastupitelstva.

§ 96.

Jestliže okresní zastupitelstvo se neusneslo včas na rozpočtu nebo pakli okresní zastupitelstvo nebo výbor neučinily opatření, aby úkoly, jež jim podle zákona přísluší, byly řádně plněny, náleží zemskému presidentu po slyšení zemského výboru, aby učinil na náklad okresu, čeho třeba k řádnému vedení správy.

§ 97.

(1) Má-li okresní hejtman (náčelník) za to, že usnesení okresního zastupitelstva, výboru nebo okresních komisí přičí se zákonu nebo vybočuje z mezí působnosti okresního zastupitelstva, výboru nebo komise, jest oprávněn i povinen usnesení to zastaviti a věc do patnácti dnů předložiti zemskému presidentu k rozhodnutí, zda usnesení to má býti v platnosti ponecháno či zrušeno. Nerozhodne-li zemský president do čtyř neděl po tom, zůstává usnesení v platnosti.

(2) Rovněž i zemský president sám může takové usnesení ve lhůtě nejvýše šesti měsíců ode dne jeho uveřejnění z úřední povinnosti zrušiti.

(3) O zrušení usnesení buď učiněno v nejbližší schůzi okresního zastupitelstva, výboru nebo dotyčné komise sdělení.

(4) Bylo-li zrušeno usnesení okresního zastupitelstva, může každý člen jeho, bylo-li zrušeno usnesení okresního výboru nebo komise, může kterýkoli člen okresního výboru nebo komise nastoupiti stížností k ministerstvu vnitra, kterou jest podati u okresního úřadu do patnácti dnů ode dne učiněného sdělení.

§ 98.

(1) Ministerstvo vnitra může okresní zastupitelstvo rozpustiti, je však povinno vyslati nové volby nejdéle do dvou měsíců.

(2) Bylo-li okresní zastupitelstvo rozpuštěno, učiní zemský president vhodné opatření k vedení správy, zejména může v činnosti ponechati až do ustavení nového zastupitelstva okresní výbor a okresní komise anebo místo nich ustanoviti orgány jiné.

VII. Všeobecná ustanovení.

§ 99.

(1) Dohlédací moc nad obcemi, kterou vykonávají v Čechách okresní zastupitelstva (výbory — okresní správní komise), na Slovensku okresní výbory, na Moravě a ve Slezsku zemské výbory (správní komise), přechází na okresní výbory; dohlédací moc nad městy se zvláštním statutem, kterou vykonávají zemské (správní) výbory (komise), a nad městy se zřízeným magistrátem, kterou vykonávají župní výbory, přechází na zemské výbory. Dohlédací moc, která přísluší podle zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n., vyšším dohlédacím úřadům, budou vykonávati zemské výbory. Výkonem dohlédací moci se nevyrozumívá rozhodování pořadem stolic. Pokud se jinak nestanoví, lze si z usnesení, která okresní výbor učiní vykonávaje dohlédací moc nad obcemi, stěžovati k zemskému výboru; stížnost jest podati do patnácti dnů ode dne doručení u okresního úřadu.

(2) V případech, ve kterých politické úřady jednaly v dohodě s orgány výše uvedenými nebo po slyšení jich anebo naopak, rozhodují, pokud se z tohoto zákona jinak nepodává, politické úřady po slyšení zemských neb okresních výborů.

(3) Až do další úpravy zvláštním zákonem budou vykonávati okresní výbory a zemský výbor v Podkarpatské Rusi dohlédací moc nad obcemi, která náleží podle ustanovení odstavce 1 okresním výborům a zemskému výboru na Slovensku.

§ 100.

(1) Členové zemského zastupitelstva, výboru a komisí, kteří by bez dostatečné omluvy povinností úřadu svého neplnili, zejména schůzí se nezúčastnili, buďtež zemským presidentem na plnění povinností svých upozorněni a, jestliže přes to i nadále trvale bez dostatečné omluvy zanedbávají svých povinností, ze členství svého vyloučení. Nežli zemský president vysloví vyloučení buď zemskému výboru i takovému členu sboru poskytnuta možnost, aby se vyjádřil. Vyloučený člen může se proti opa-

tření tomu odvolati k ministerstvu vnitra. Odvolání buď podáno do patnácti dnů u zemského úřadu a nemá účinku odkládacího.

(2) Podle stejných zásad buď postupováno okresním hejtmanem (náčelníkem) proti členům okresního zastupitelstva, výboru nebo okresních komisí. Vyloučený člen může podati do patnácti dnů stížnost u okresního úřadu, o níž rozhoduje s konečnou platností zemský prezident, vyslechna zemský výbor.

(3) Jestliže by se zemské zastupitelstvo, zemský výbor, okresní zastupitelstvo, okresní výbor nebo komise neustavily anebo staly se k usnášení nezpůsobilými, přísluší, jde-li o země, ministru vnitra, jde-li o okresy, zemskému prezidentu, aby učinil potřebná opatření k vedení správy.

§ 101.

(1) Zemský prezident vyslechna zemské zastupitelstvo a okresní hejtman (náčelník) vyslechna okresní zastupitelstvo určí, pokud to zákon nestanoví, jakým způsobem mají býti ve veřejnou známost uváděna usnesení zemského a okresního zastupitelstva, jež jest veřejně prohlašovati.

(2) Na místo dosavadních zemských zákonů a župních úředních věstníků (listů) nastupují Zemské věstníky. Podrobnosti určí ministerstvo vnitra.

HLAVA DRUHÁ.

(1) Zákon o organizaci politické správy nabývá účinnosti dnem 1. července 1928. Již před tímto dnem lze provésti podle předpisů tohoto zákona opatření přechodná a opatření, jež zákon ku včasnému provedení předpokládá již v době předchozí.

(2) Pokud nebudou ustavena zemská a okresní zastupitelstva, jakož i zemské a okresní výbory, vykonává práva jim příslušející zemský prezident-a, pokud jde o okresy, okresní hejtman (náčelník).

(3) Všeobecné právní předpisy, jakož i právní předpisy v jednotlivých zemích nebo župách zůstávají v platnosti, pokud tomuto zákonu nebo vládním nařízením na jeho základě vydaným neodporují.

(4) Ustanovení tohoto zákona se netýkají zemských peněžních ústavů, jejichž poměry upraví zvláštní zákon.

(5) Zákon provede ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

126.

Zákon ze dne 14. července 1927 o volbách zemských a okresních zastupitelstev.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení.

Pokud tento zákon neustanovuje jinak, nastupuje tam, kde zákon č. 330/1920 Sb. z. a n. mluví o župní volební komisi, na její místo zemská volební komise, kde mluví o okresním výboru, okresní zastupitelstvo, a kde mluví se o úředním listě, zemský věstník.

HLAVA PRVÁ.

Zákon ze dne 14. dubna 1920, č. 330 Sb. z. a n., o volbách župních zastupitelstev a okresních výborů se mění a doplňuje takto:

Nadpis se nahrazuje nadpisem tohoto zákona.

§ 1 se mění a bude zníti:

Právo voliti členy zemských zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v zemi aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů, a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáležejí k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 56 Sb. z. a n. o volebním právu příslušníků branné moci a četnictva.

Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí nepřetrhuje bydlení.

V § 4 se vypouští odstavec 2.

§ 5 se mění a bude zníti:

Za členy zemských zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v zemi aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle §u 2 vyloučeni z práva voliti a nenáležejí k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) zemského zastupitelstva podle § 6 nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

V § 7 se vypouští odstavec 3.

§ 14, odst. 3., se mění a bude zníti:

Vyhláška v zemském věstníku musí obsahovati den, ve který se volba koná, den, kdy

voličské seznamy ve všech obcích musí býti vyloženy, lhůtu a místo k předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, vyzvání, aby strany do zákonných lhůt navrhly zástupce do komisí, den, hodinu a místo, kdy a kde se koná schůze zemské volební komise (§ 45).

K §u 15 připojuje se odstavec 2 tohoto znění:

Voličové, kteří mají právo voliti do zemského zastupitelstva, buďtež při sdělování stálých seznamů voličských v nich zvláště vyznačení.

V § 18, odst. 1 se vsunou ke konci za slovo „voličských“ slova „a zákon č. 56/1927 Sb. z. a n.“

§ 21, odst. 1, čís. 3. se doplňuje touto větou:

V řízení před volebním soudem zastupuje stranu nikoli zmocněnec, nýbrž zástupce ústředního výkonného výboru strany.

V témž paragrafu odstavec poslední se mění a bude zníti:

Strana může kandidovati nejvýše tolik osob, kolik má býti voleno členů zemského zastupitelstva.

§ 23, odst. 1, se mění a bude zníti:

Předseda zemské volební komise vykoná přípravy pro rozhodování zemské volební komise.

K § 24 připojí se ku konci další odstavce tohoto znění:

Když byly odstraněny případné vady v kandidátních listinách, určí se každé z nich pořadí losem a každá se opatří řadovým číslem arabským podle obdoby § 26, odst. 5 a 7, řádu volení do poslanecké sněmovny ve znění upraveném zákonem ze dne 15. října 1925, č. 205 Sb. z. a n.

Neprovede-li zemská volební komise nejpozději do čtrnácté hodiny patnáctého dne přede dnem volby potřebné úpravy, učiní tak předseda komise sám.

O jednání zemské volební komise sepíše se zápis, který podepíší všichni přítomní.

§ 27, odst. 4, se mění a bude zníti:

Náklady tisku kandidátních listin uhradí z polovice země a z polovice strany.

Týž paragraf, odst. 6, doplňuje se takto:

Strana, která nedosáhla mandátu, hradí celý náklad spojený s rozmnožením jejích kandidátních listin. Za onu část nákladu, kterou by jinak hradila země, ručí solidárně kandidáti této strany i voliči, kteří podepsali kandidátní listinu, a vymáhá se na nich politickou

exekucí, nebyla-li zaplácena do osmi dnů po vyzvání.

V odst. 7 se nahrazuje slovo „třetinu“ slovem: „pětinu“.

V § 29 vsunou se před slovo „rozmnoženy“ slova „a správně“.

V §u 30, odst. 1 vsunou se za slova „na Slovensku“ slova „a na Podkarpatské Rusi“.

§ 31 se mění a bude zníti:

V den před volbou od druhé hodiny odpolední a v den volby až do uplynutí dvou hodin po skončeném sčítání hlasů (§ 43, odst. 4) jest zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje obsahující alkohol.

V § 33, odst. 1 vsunou se za slova „na Slovensku“ slova „a na Podkarpatské Rusi“.

V § 37, odst. 1 se připojuje věta: „K volebnímu osudí budiž použito jedině takové schránky, kterou lze zámkem uzavřít.“

V témž paragrafu, odst. 3., vkládá se za prvou větu toto:

Volební komise nesmí voličovi měniti pořadí hlasovacích lístků, jak je volič přinesl.

V témž paragrafu, odst. 4., druhé větě, se vkládá za slovo „buďtež“ slovo „neprůhledné“.

V témž paragrafu vkládá se odstavec 6 tohoto znění:

Osoby slepé a ty, které pro tělesnou vadu nemohou samy hlasovacího lístku odevzdati, vykonávají své právo volební v průvodu voliče, se kterým sdílejí společnou domácnost, anebo v průvodu voliče, kterého sobě svobodně zvolily za průvodce. Průvodce tento odevzdá hlasovací lístek, event. průkaz svého zmocnitele; volební komise zjistí dotazem, zda volič svobodně svého průvodce zvolil, zda zná jeho jméno a příjmení, a zapíše tento způsob volby zvláště v zápise o volbě.

§ 45, odst. 1, se mění a bude zníti:

Zemská volební komise sejde se u svého předsedy bez pozvání druhý den (v úterý) po volbě o druhé hodině odpolední.

§ 50 se mění a bude zníti:

Po skončeném skrutiniu vyhlásí předseda zemské volební komise výsledek volby v zemském věstníku.

V § 53, odst. 1, se nahrazují slova: „Nebyla-li podána stížnost do volby, nebo bylo-li o stížnosti pravoplatně rozhodnuto“ slovy: „Do jednoho měsíce po vyhlášení výsledku volby“.

V § 56, odst. 1, se vsunuje na počátek tato věta: „Členové jmenovaní prohlásí, s kterou

z volebních stran v zemském zastupitelstvu budou voliti“. V následující větě se vloží za slovo „zastoupení“ slova: „přihlížejíc k prohlášení členů jmenovaných“.

§ 58 se mění a bude zníti:

Stížnost do voleb upravuje zákon o volebním soudě.

Nadpis a znění § 61 se mění a bude zníti:

O právu volebním a volitelnosti.

(1) Právo voliti členy okresních zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v okrese aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

(2) Za členy okresních zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v okrese aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) okresního zastupitelstva podle § 62, nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

Nadpis § 62 se vypouští.

V § 62 a § 64, odst. 2 se nahrazuje název „okresní náčelník“ názvem „okresní hejtman (náčelník)“.

V § 66, odst. 3, se nahrazují slova „v úředním listě podle ustanovení § 26“ slovy „na úřední desce“.

§ 67 se mění a bude zníti:

Předseda okresní volební komise dá rozmnožiti platné kandidátní listiny tiskem a zašle je starostům obcí.

Náklady tisku uhradí z polovice okres a z polovice strany.

Ustanovení §u 27 platí obdobně. Odstavec 6, věta třetí tohoto paragrafu netýká se stran sdružených, když aspoň jedna z nich dosáhla mandátu.

V § 68, odst. 3, vypouštějí se slova „za účelem vyhlášky v župním úředním listě“.

V § 71, odst. 1 a 3 se nahrazuje název „okresní náčelník“ názvem „okresní hejtman (náčelník)“.

Týž paragraf, odst. 2, se mění a bude zníti: Jakmile dvě třetiny okresního zastupitelstva složily slib, je okresní zastupitelstvo ustanoveno a vykoná se volba okresního výboru a komisí podle obdoby §§ 54 až 57.

V témž paragrafu připojuje se nový odstavec tohoto znění:

O námitkách proti volbě platí obdobně § 70.

§ 72, čís. III., se doplní těmito ustanoveními:

3. vědomě, nejsa zapsán v seznamech voličských, podepíše kandidátní listinu;

dosavadní body č. 3, 4 a 5 se přečísloují na č. 4, 5 a 6 a připojí se k nim tato další ustanovení:

7. kdo vykoná volební právo, ač bylo praplatně rozhodnuto, že není státním občanem Československé republiky, nebo ač je si vědom, že v den vyložení seznamů voličských, které jsou podkladem volby, nepřekročil věku, jež tento zákon stanoví jako podmínku volebního práva.

§ 74, odst. 1, se mění a bude zníti:

Dohlédacím úřadem podle ustanovení tohoto zákona rozumí se, pokud jde o města s vlastním statutem nebo o města s regulovaným magistrátem zemský úřad, jinak okresní úřad, v jejichž obvodu obec nebo město leží.

Nadpis a obsah §u 76 se mění a budou zníti:

Jmenování členové zemských a okresních zastupitelstev.

Ustanovení §§ 5 a 6, 61 a 62 tohoto zákona platí obdobně i pro jmenované členy zemských a okresních zastupitelstev.

V § 77 nahrazují se slova „okresních výborů“ slovy „okresních zastupitelstev, okresních výborů i komisí“.

§ 79 se mění a bude zníti:

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra.

HLAVA DRUHÁ.

Vládě se ukládá, aby ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlásila úplné znění zákona o volbách zemských a okresních zastupitelstev zároveň s tímto zákonem jako jeho přílohu.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Černý v. r.

Příloha

podle hlavy druhé zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 Sb. z. a n., obsahující úplné znění zákona o volbách zemských a okresních zastupitelstev:

Zákon

ze dne 14. dubna 1920, č. 330 Sb. z. a n., ve znění zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 Sb. z. a n., o volbách zemských a okresních zastupitelstev.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ČÁST PRVÁ.

Řád volení do zemských zastupitelstev.

HLAVA PRVNÍ.

O právu volebním a volitelnosti.

I. O právu volebním.

§ 1.

(1) Právo voliti členy zemských zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v zemi aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáležejí k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 56 Sb. z. a n. o volebním právu příslušníků branné moci a četnictva.

(2) Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí nepřetrhuje bydlení.

§ 2.

Z práva voliti jsou vyloučeni, kdož jsou vyloučeni ze zápisu do stálých seznamů voličských (§ 3 zákona ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n.).

§ 3.

Předloží-li se obvodní volební komisi úřední doklad o tom, že volič, zapsaný do volič-

ských seznamů v den volby není státním občanem, anebo jest vyloučen z práva voliti podle ustanovení § 3, č. 1, 3 a 4 zákona o stálých seznamech voličských, anebo rozhodnutí volebního soudu, že občan neprávem do voličských seznamů byl zapsán, nesmí býti připuštěn k hlasování (§ 38).

§ 4.

Každý občan má volební právo jen v jediné obci a vykonává je osobně.

II. O volitelnosti.

§ 5.

Za členy zemských zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v zemi aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti a nenáležejí k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) zemského zastupitelstva podle § 6 nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

§ 6.

(1) Nikdo nemůže býti zároveň členem dvou nebo několika zemských zastupitelstev.

(2) Stal-li se někdo členem několika zemských zastupitelstev, jest povinen ohlásiti do osmi dnů ode dne poslední volby, ve kterém zemském zastupitelstvu chce jako člen zůstat; ohlášení dlužno učiniti příslušným zemským presidentům. Neučiní-li ohlášení v uvedené lhůtě, pozbývá členství ve všech zemských zastupitelstvech.

(3) Členy zemského zastupitelstva nemohou býti, kdož jsou členy Národního shromáždění, okresního zastupitelstva, úředníky, zřizenci zemského neb okresního úřadu, úřadů nadřízených a zemských aneb okresních ústavů a podniků.

(4) Byl-li za člena zemského zastupitelstva zvolen člen okresního zastupitelstva, přísluší zemskému presidentu, by jej do osmi dnů vyzval, aby prohlásil, ve kterém sboru chce jako člen zůstat. Neprohlásí-li se vyzvaný do osmi dnů, pokládá se za to, že se vzdal členství v okresním zastupitelstvu.

(5) Jestliže se člen zemského zastupitelstva stal členem Národního shromáždění, úředníkem, zřizencem zemského nebo okresního úřadu, úřadu nadřízeného, zemského nebo

okresního ústavu nebo podniku, pozbývá členství v zemském zastupitelstvu.

(6) Byl-li úředník nebo zřízenec zemského, okresního nebo nadřízeného úřadu, zemského nebo okresního ústavu nebo podniku zvolen do zemského zastupitelstva, jest jeho volba neplatná.

(7) Ustanovení předchozích odstavců platí též o náhradnících.

III. Povinnost voliti.

§ 7.

(1) Každý volič jest povinen volby se zúčastniti. Od této povinnosti jsou osvobozeny osoby, které:

- a) jsou starší než 70 let,
- b) pro nemoc nebo vadu tělesnou nemohou se dostaviti do místnosti volební,
- c) pro neodkladné povinnosti svého úřadu nebo povolání nemohou včas přijíti k volbě,
- d) jsou v den volby vzdáleny od místa volby nejméně 100 km,
- e) jsou zdrženy přerušáním dopravy nebo jinými nepřekonatelnými překážkami.

(2) Zaměstnavatel jest povinen upravit v den volby službu tak, aby se zaměstnanci mohli volby zúčastniti.

HLAVA DRUHÁ.

Volební komise.

§ 8.

Ku provedení voleb jsou povolány:

1. Místní komise (§ 9),
2. obvodní volební komise (§ 10),
3. zemská volební komise (§ 11).

§ 9.

Místní komise.

Místní komise, která podle zákona o stálých voličských seznamech ze dne 19. prosince 1919, čís. 663 Sb. z. a n., sestavuje voličské seznamy, dohlíží vůbec k tomu, aby obecní úřad šetřil ustanovení daných pro řízení volební.

§ 10.

Obvodní volební komise.

(1) Obvodní volební komise řídí volbu v obcích.

(2) Pro každou volební místnost zřídí se obvodní volební komise.

(3) Členy jejími jsou zástupcové volebních stran, a to za každou stranu po jednom zástupci a jednom náhradníku; jsou-li jen dvě nebo tři volební strany, po dvou členech a dvou náhradnících.

(4) Zmocněnec volební strany (§ 21, čís. 3) jmenuje zástupce své strany a jeho náhradníka, které ohlásí aspoň čtrnáct dnů předem volby u politického úřadu, jemuž přísluší přímý dozor v obci.

(5) Nejmenuje-li některá strana včas svých zástupců, může jmenovati politický úřad sám členy a náhradníky za tuto stranu.

(6) V obcích, kde práce konceptní obstarává zvláštní úředník, jest tento úředník dalším členem komise s hlasem poradním a zapisovatelem. Je-li potřebí dalších pomocných sil, dodá je obec; nestane-li se tak, učiní vhodné opatření předseda volební komise na vrub obce.

(7) Komise volí za předsednictví svého nejstaršího člena před zahájením volby ze sebe předsedu a místopředsedu většinou hlasů; nebylo-li dosaženo většiny, rozhoduje los.

(8) Předseda a místopředseda nesmějí náležeti téže straně, leč by byli jmenováni toliko zástupcové jedné strany.

§ 11.

Zemská volební komise.

(1) Zemská volební komise jest povolána, aby upravila kandidátní listiny (§ 24) a provedla skrutinium (§§ 45 až 50).

(2) Předsedou zemské volební komise jest zemský president, který si určí svého zástupce z úředníků zemského úřadu.

(3) Členy jsou zmocněnci volebních stran (§ 21, čís. 3.).

(4) Je-li volebních stran více nežli 10, jmenuje zemský president 10 až 12 členů a tolikéž náhradníků ze zmocněnců volebních stran a jejich náhradníků. Zmocněnci stran, kteří nebyli jmenováni členy, mají právo účastniti se schůzí komise s hlasem poradním a bud' též do schůzí zváni.

§ 12.

Kdo může býti členem komise.

(1) Členem komisí v §§ 10 a 11 uvedených může býti občan, který má podmínky práva volebního a není z práva voliti vyloučen, byť

i neměl bydliště v obci, v níž komise jest zřízena.

(2) Kandidáti nemohou býti členy těchto komisí.

(3) Týž občan může býti členem dvou nebo několika komisí.

§ 13.

Jak se komise usnášejí.

(1) Komise v §§ 10 a 11 jmenované mohou se platně usnáseti za přítomnosti jakéhokoli počtu členů.

(2) Rozhodují nadpoloviční většinou hlasů; předseda hlasuje toliko, je-li počet hlasů stejný.

HLAVA TŘETÍ.

O přípravném řízení volebním.

§ 14.

Rozepsání voleb.

Vyhláška.

(1) Ministerstvo vnitra rozepíše volbu tak, aby přípravy k volbě včas mohly býti skončeny a aby volba byla provedena před uplynutím období starého zastupitelstva.

(2) Volba se vyhlásí v zemském věstníku, dále v každé obci vyhláškami na veřejných místech po dobu čtrnácti dnů, jakož i jinakým způsobem obvyklým v místě. Tvoří-li obec několik osad, budiž volba vyhlášena také ve všech osadách.

(3) Vyhláška v zemském věstníku musí obsahovati den, ve který se volba koná, den, kdy voličské seznamy ve všech obcích musí býti vyloženy, lhůtu a místo k předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, vyzvání, aby strany do zákonných lhůt navrhly zástupce do komisí, den, hodinu a místo, kdy a kde se koná schůze zemské volební komise (§ 45).

(4) Vyhláška v obci musí obsahovati den volby a počet členů, kteří mají býti voleni do zemského zastupitelstva, vyzvání, aby strany do lhůt zákonných navrhly své zástupce do komisí (§§ 10 a 11), jakož i počet těchto komisí, dobu a místo, kdy a kde jest možno nahlížeti do voličských seznamů, lhůtu a místo ku předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, ustanovení o formě a obsahu kandidátních listin a lhůtu k oznámení sdružených kandidátních listin.

§ 15.

Stálé seznamy voličské.

(1) Volby vykonají se podle stálých seznamů voličských (§ 14 zákona ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n.).

(2) Voličové, kteří mají právo voliti do zemského zastupitelstva, bud' tež při sdělávání stálých seznamů voličských v nich zvláště vyznačení.

§ 16.

Vyložení voličských seznamů.

(1) Zároveň s volební vyhláškou vyloženy bud' tež po čtrnácte dnů stálé seznamy voličské. Spadá-li první den vyložení voličských seznamů do doby mezi 1. únorem a 31. červencem, vyloženy bud' tež seznamy, upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých seznamech voličských má býti zahájeno 15. prosincem roku předcházejícího; spadá-li den vyložení voličských seznamů do doby mezi 1. srpnem a 31. lednem následujícího roku, bud' tež vyloženy seznamy, upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých seznamech voličských má býti zahájeno 15. červnem.

(2) Voličské seznamy bud' tež k nahlédnutí přístupny nejméně po tři hodiny denně, v obcích přes 5000 obyvatelů nejméně po osm hodin denně, avšak ve všech obcích po dvě soboty i v hodinách poledních, v neděli vždy od 8. do 12. hodiny polední.

(3) Do seznamů má každý právo nahlížeti a činiti si opisy a výpisy, pokud tím nevyklučuje jiných osob z výkonu téhož práva.

(4) Ke správnému dodržování těchto ustanovení dohlížejí členové místní komise.

§ 17.

Které voličské seznamy jsou podkladem pro hlasování.

Voličské seznamy upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých voličských seznamech má býti zahájeno 15. prosince, budou podkladem pro hlasování, které se provede v době ode dne 1. února do 31. července následujícího roku, a seznamy upravené řízením, které má býti zahájeno 15. červnem, pro hlasování, které se provede v době ode dne 1. srpna téhož roku do konce ledna roku následujícího (§ 14 zákona ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n.).

§ 18.

Změny v seznamech voličských.

(1) Změny v seznamech voličských mohou býti provedeny toliko, pokud je připouští zákon o stálých seznamech voličských a zákon č. 56/1927 Sb. z. a n.

(2) V posledních osmi dnech přede dnem volby nesmí býti v seznamech voličských nic měněno.

§ 19.

Dodatečné vyložení seznamů voličských.

(1) Voličské seznamy, které podle § 17 budou podkladem pro hlasování, vyloženy buďtež po osm dnů až do dne volby k veřejnému nahlédnutí.

(2) O právu nahlížeti, činiti si opisy a výpisy, a o hodinách, po které seznamy mají býti vyloženy, platí obdobně ustanovení § 16.

§ 20.

Kandidátní listiny.

(1) Nejpozději dvacátý prvý den přede dnem volby do 12. hodiny polední předloží strany předsedovi zemské volební komise kandidátní listiny ve dvojím stejnopise. Předseda jest povinen podateli potvrditi den a hodinu podání. Žadatel může předložit další opis kandidátní listiny, jehož souhlas s předloženou kandidátní listinou předseda zemské volební komise potvrdí.

(2) Aby kandidátní listina byla platná, budiž opatřena úředně ověřenými podpisy nejméně 100 voličův, zapsaných do stálých voličských seznamů v obcích země. Jsou-li podkladem pro odevzdání hlasů (§ 17) jiné voličské seznamy, než které byly vyloženy zároveň s volební vyhláškou (§ 16), stačí zápis v jednom nebo druhém voličském seznamu.

(3) U podpisu voličova budiž uvedena obec, v níž jest volič v seznamech zapsán. Podpisy ověřuje notář, soud anebo politický úřad.

(4) Úmrtí, odvolání podpisu nebo ztráta volebního práva podpisovatelova nepůsobí na platnost kandidátní listiny.

§ 21.

Obsah kandidátní listiny.

(1) Kandidátní listina musí dále obsahovati:

1. Označení strany;
2. jméno, příjmení, zaměstnání a bydliště kandidátů.

Pořadí každého kandidáta budiž označeno arabskými číslicemi.

3. Označení zmocněnce strany a jeho náhradníků s udáním přesné adresy. Nejsou-li označeni, považuje se první podepsaný za zmocněnce a voličové na druhém a dalším místě podepsaní za jeho náhradníky. Kandidáti nemohou býti označeni za zmocněnce strany ani za jejich náhradníky. V řízení před volebním soudem zastupuje stranu nikoli zmocněnec, nýbrž zástupce ústředního výkonného výboru strany.

(2) Strana může kandidovati nejvýše tolik osob, kolik má býti voleno členů zemského zastupitelstva.

§ 22.

Prohlášení kandidátů.

Ke kandidátní listině budiž připojeno písemné, vlastnoručně podepsané prohlášení všech kandidátů, že kandidaturu přijímají, a že se svým souhlasem na jiné kandidátní listině v téže zemi navržení nejsou.

§ 23.

Příprava pro řízení u zemské volební komise.

(1) Předseda zemské volební komise vykoná přípravy pro rozhodování zemské volební komise.

(2) Zejména učiní tato opatření:

Má-li kandidátní listina formální vady, na př. nedostatečný počet podpisů nebo větší počet kandidátů, než jest přípustno, nebo není-li označení strany uvedeno, nebo pořadí kandidátů vyznačeno, nebo není-li opatřen souhlas kandidátův a pod., vyzve zmocněnce, aby do tří dnů vadu tu odstranil.

Je-li několik kandidátních listin označeno stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením strany, vyzve zmocněnce těchto kandidátních listin, aby do tří dnů kandidátní listiny opravili.

Je-li kandidát na několika listinách, dotáže se ho písemně se lhůtou třídní, kterou kandidaturu přijímá.

§ 24.

Řízení u zemské volební komise.

(1) Předseda svolá zároveň do pěti dnů zemskou volební komisi, aby zmocněnci stran do kandidátních listin nahlédli a přednesli své námítky, a aby komise o úpravě kandidátních listin rozhodla.

(2) Komise zejména rozhoduje, neshodly-li se strany, jejichž kandidátní listiny jsou označeny stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením strany.

(3) Neodpoví-li kandidát, uvedený na několika listinách, do lhůty, dané mu předsedou komise, škrtně ho komise na listině, k níž nebyl připojen vlastnoručně stvrzený souhlas s kandidaturou; jinak škrtně ho na listině později došlé.

(4) Nepředloží-li zmocněnec do lhůty, dané mu předsedou komise, prohlášení kandidátovo, pokud ho podle § 22 jest třeba, škrtně komise kandidáta z kandidátní listiny.

(5) Nezmenší-li zmocněnec kandidátní listinu na přípustný počet kandidátů (§ 21), škrtně komise poslední nadpočetné kandidáty.

(6) Kandidátní listinu, která ani po tomto řízení nemá potřebného počtu podpisů, neb označení strany, prohlásí komise za neplatnou. Usnesení o tom vyhlásí v zemském věstníku s udáním důvodů.

(7) Zemská volební komise rozhoduje s platností konečnou.

(8) Když byly odstraněny případné vady v kandidátních listinách, určí se každé z nich pořadí losem a každá se opatří řadovým číslem arabským podle obdoby § 26, odst. 5 a 7 řádu volení do poslanecké sněmovny ve znění upraveném zákonem ze dne 15. října 1925, č. 205 Sb. z. a n.

(9) Neprovede-li zemská volební komise nejpozději do čtrnácté hodiny patnáctého dne přede dnem volby potřebné úpravy, učiní tak předseda komise sám.

(10) O jednání zemské volební komise se píše se zápis, který podepíší všichni přítomní.

§ 25.

O d v o l á n í k a n d i d a t u r y.

(1) Když se kandidát kandidatury vzdá a předloží o tom předsedovi zemské volební komise ověřeně podepsané prohlášení, což se však může státi nejdéle pátý den před volbou, vyhlásí předseda zemské volební komise odvolání kandidatury tak, aby vešlo co nejvíce ve veřejnou známost.

(2) Byla-li kandidatura odvolána po čtrnáctém dnu před volbou, zůstává jméno kandidátovo na kandidátní listině, avšak při skrutiniu se k němu nepřihlíží.

§ 26.

V y h l á š e n í k a n d i d á t n í c h l i s t i n.

Nejméně čtrnáctý den přede dnem volby vyhlásí předseda zemské volební komise

v zemském věstníku všechny platné kandidátní listiny s označením stran, řadovým číslem a s plným a přesným uvedením všech kandidátů. Není dovoleno uveřejniti s kandidátními listinami podpisy voličů nařízené § 20.

§ 27.

R o z m n o ž e n í k a n d i d á t n í c h l i s t i n.

(1) Předseda zemské volební komise dá rozmnožiti tiskem platné kandidátní listiny, na nichž budiž uvedeno číslo řadové, označení strany, všichni kandidáti (§ 21, č. 2) a jejich pořadí.

(2) Každá kandidátní listina budiž rozmnožena zvláště ve formě hlasovacího lístku, a to všechny listiny písmem téhož druhu a stejné velikosti, na papíru téže barvy, jakosti a týchž rozměrů, a buďtež opatřeny na témže místě pečeti zemské volební komise.

(3) Předseda zemské volební komise zašle je starostům obcí s vyzváním, aby je dodali všem voličům nejdéle třetí den před volbou.

(4) Náklady tisku kandidátních listin uhradí z polovice země a z polovice strany.

(5) Strana může, předkládajíc kandidátní listinu (§ 20), svým zmocněncem prohlásiti, že nežádá, aby její kandidátní listina byla úředně dodána voličům buď v určitých politických okresích nebo v celé zemi, a může si zároveň pro tyto politické okresy objednat určitý počet úředních výtisků své kandidátní listiny, jejichž dodání voličům si sama obstará. Hradí pak jen výlohy tisku objednaných výtisků podle poměru, uvedeného v odstavci předcházejícím.

(6) K úhradě výloh, spojených s rozmnožením kandidátních listin, složí strany předsedovi zemské volební komise nejdéle třetího dne po vyzvání přiměřené zálohy, rovnající se oně části skutečných výloh tiskových, kterou dotčená strana má hraditi. Neučiní-li strana ve lhůtě této zadost své povinnosti, považuje se její kandidátní listina za odvolanou. Strana, která nedosáhla mandátu, hradí celý náklad spojený s rozmnožením jejích kandidátních listin. Za onu část nákladu, kterou by jinak hradila země, ručí solidárně kandidáti této strany i voliči, kteří podepsali kandidátní listinu, a vymáhá se na nich politickou exekucí, nebyla-li zaplácena do osmi dnů po vyzvání.

(7) Kandidátní listiny, které mají podle předcházejících odstavců úředně býti dodány, buďtež rozmnoženy v takovém počtu, aby počet voličů v politických okresích, ve kterých

dotčená kandidátní listina úředně má býti dodána, nejméně o pětinu přesahoval.

§ 28.

S d r u ž e n é k a n d i d á t n í l i s t i n y.

(1) Zmocněnci volebních skupin mohou předsedovi zemské volební komise předložit společné písemné prohlášení, že listiny navzájem sdružují.

(2) Prohlášení to se musí státi nejdéle čtrnáctý den přede dnem volby, načež je předseda zemské volební komise vyhlásí v zemském věstníku.

(3) Sdružení listin způsobuje, že se k nim při rozvrhu mandátů hledí jako k celku (§ 45).

§ 29.

P o v i n n o s t p r a c o v n í p ř i r o z m n o ž e n í k a n d i d á t n í c h l i s t i n.

Osoby, provozující živnost grafickou nebo v ní činné, jsou povinny vyhověti příkazům předsedy zemské volební komise, směřujícím k tomu, aby kandidátní listiny byly včas a správně rozmnoženy. Bližší ustanovení bude určeno nařízením.

H L A V A Č T V R T Á.

Volba.

§ 30.

D e n a m í s t n o s t v o l b y.

(1) Každá obec jest místem volebním. Na Slovensku a na Podkarpatské Rusi mohou býti obce s méně než 250 obyvateli přikázány k nejbližší větší obci jako k místu volebnímu.

(2) Volba koná se v neděli od osmé hodiny ranní. Hodinu konečnou určí politický úřad, kterému přísluší přímý dozor v obci.

(3) Místnosti volební, jakož i všechny potřeby pro ně opatří podle poukazu místní komise obecní úřad.

(4) Je-li zapsáno do seznamu voličského jednoho volebního obvodu více než tisíc voličů, budiž volba konána v několika místnostech, a to tak, aby do jedné místnosti nebylo přikázáno více než tisíc voličů.

§ 31.

Z á k a z p o d á v a t i a l k o h o l i c k é n á p o j e.

V den před volbou od druhé hodiny odpolední a v den volby až do uplynutí dvou ho-

din po skončeném sčítání hlasů (§ 43, odst. 4) jest zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje, obsahující alkohol.

§ 32.

V o l e b n í v y h l á š k a.

(1) Nejméně osmý den přede dnem volby vyhlásí politický úřad prvé stolice (magistrát) veřejnou vyhláškou a způsobem v místě obvyklým den, počáteční a konečnou hodinu i místnost volby, jakož i kolik členů zemského zastupitelstva má býti voleno.

(2) Ve vyhlášce, která musí býti vyvěšena až do dne volby, budtež voliči vyzváni, aby si osobně na určeném místě vyzvedli legitimační lístek a kandidátní listiny, pokud podle § 27 úředně mají býti dodány, nestalo-li se to včas pro jakoukoliv překážku, a při tom aby podle potřeby předložili průkaz listinný, osvědčující jejich totožnost (na př. list domovský, křestní, rodný, pracovní vysvědčení a pod.). Kromě toho budiž ve vyhlášce uvedeno, které strany kandidují, a které kandidátní listiny podle § 27 nebudou úředně dodány.

§ 33.

P r ů k a z v o l i č ů v.

(1) Starosta obce dá nejdéle třetí den přede dnem volby dodati každému voliči do bytu kandidátní listiny, předsedou zemské volební komise mu zasláné, a v obcích nad tisíc obyvatelů též lístek legitimační. Na Slovensku a na Podkarpatské Rusi dodá se legitimační lístek i voličům těch obcí, které jsou přikázány k nejbližší větší obci (§ 30).

(2) V legitimačním lístku, jež vydávají úřady obecní, budtež uvedeny: pořadové číslo seznamu voličského, jméno a příjmení voličovo, den, hodiny a místnost volební a podstatná ustanovení o volební povinnosti, o způsobu hlasování a o trestech. Legitimace budiž opatřena obecní pečeti.

(3) Za ztracený nebo poškozený lístek legitimační vydán bude voliči na průkaz (§ 32) legitimační lístek jiný, zřetelně označený jako duplikát.

(4) Nedodané legitimační lístky odevzdá starosta obce pod vlastní odpovědností příslušné obvodní volební komisi, u které může volič žádati v den volby vydání legitimačního lístku, předloživ podle potřeby průkazní listinu (§ 32).

(5) V obcích, ve kterých netřeba dodávati legitimačních lístků, vykáží se voličové, vze-

jdou-li pochybnosti o jejich totožnosti, průkazem listinným, osvědčujícím jejich totožnost (na př. listem domovským, křestným, rodným, pracovním vysvědčením a pod.) anebo svědectvím dvou voličů, nemá-li volič takových dokladů po ruce.

§ 34.

Zástupce dohlédacího úřadu.

Politický úřad má právo vyslati k volbě svého zástupce, aby dohlédal k správnému provádění volby.

§ 35.

Důvěrníci.

(1) Obvodní volební komise musí k návrhu stran připustiti z každé strany dva voliče za důvěrníky, kteří mají právo býti přítomni celému volebnímu aktu až do prohlášení výsledku sčítání hlasů. Návrh musí býti učiněn předsedovi komise ústně nebo písemně před zahájením volby.

(2) Důvěrníci stran mohou vznášeti námitky co do totožnosti voličovy nebo proto, že volič v den volby není k volbě oprávněn (§ 3); jinak nemají práva zasahovati do řízení volebního.

§ 36.

Přístup do volební místnosti.

(1) Do volební místnosti mají přístup mimo členy volební komise, síly pomocné (§ 10), důvěrníky a zástupce dohlédacího úřadu, pouze voličové, kteří jsou zapsáni ve voličských seznamech dotčeného volebního obvodu. Odevzdav hlasovací lístek, má volič místnost volební ihned opustiti.

(2) Agitovati nebo zříditi agitační kancelář v budově, v níž jest volební místnost, není dovoleno.

§ 37.

Hlasování.

(1) Obvodní volební komise, ustavivši se (§ 10), prohlédne před počítím volby osudí. K volebnímu osudí budiž použito jedině takové schránky, kterou lze zámkem uzavřítí.

(2) Potom se přikročí k odevzdávání hlasů. Voličové dostavte se se všemi kandidátními listinami, které jim byly dodány.

(3) Volební komise vezme od voliče legitimací lístek a zjistí, má-li volič všechny kandi-

dátní listiny, které podle § 27 v obci mají býti úředně dodány, neškrtané a neoznačené. Volební komise nesmí voličovi měniti pořadí hlasovacích lístků, jak je volič přinesl. Za chybějící, škrtané, nebo jinak označené dodá mu jiné tak, aby volič měl všechny kandidátní listiny, pokud podle § 27 mají býti úředně dodány.

(4) Dále mu vydá úřední obálku. Všechny obálky budtež neprůhledné, stejné velikosti, jakosti a barvy a nesmějí míti žádného odlišného znamení. Dodá je obec na svůj vrub.

(5) Volič sám vloží hlasovací lístek do obálky v prostoru tak odděleném, aby nemohl býti pozorován, načež před komisí vhodí obálku do volebního osudí, a musí odložití kandidátní listiny, které mu zbyly, do zvláštní schránky.

(6) Osoby slepé a ty, které pro tělesnou vadu nemohou samy hlasovací lístek odevzdati, vykonávají své právo volební v průvodu voliče, se kterým sdílejí společnou domácnost, anebo v průvodu voliče, kterého sobě svobodně zvolily za průvodce. Průvodce tento odevzdá hlasovací lístek, event. průkaz svého zmocnitele; volební komise zjistí dotazem, zda volič svobodně svého průvodce zvolil, zda zná jeho jméno a příjmení, a zapíše tento způsob volby zvláště v zápise o volbě.

(7) Tímto způsobem odevzdají své hlasy nejprve členové volební komise a pak ostatní voličové v pořádku, jak se do volební místnosti dostavili.

(8) Volební komise dohlíží ku správnému odevzdávání hlasovacích lístků a bdí nad udržováním pořádku ve volební místnosti. Členům komise není dovoleno opravovati nebo doplňovati hlasovací lístky, byť i o to voličem byli požádáni.

(9) Odevzdání hlasovacího lístku budiž členy komise vyznačeno ve dvou stejnopisech voličských seznamů.

§ 38.

Námitky proti voličům.

(1) Obvodní volební komise rozhoduje o tom, zdali volič má býti připuštěn, aby odevzdal hlasovací lístek, jen tehdy, když:

1. jest pochybnost o totožnosti jeho, nebo
2. když se namítá, že podle § 3 nesmí při volbě hlasovati.

(2) Námitky tyto mohou býti podány členy volební komise nebo důvěrníky stran (§ 35)

potud, pokud hlasovací lístek občana, jehož právo se popírá, nebyl ještě vložen do osudí. Rozhodnutí volební komise staniž se zpravidla dříve, než se připustí další volič, aby odevzdal hlasovací lístek. Žádá-li volič, aby mohl předložit doklady o svém oprávnění k volbě, může tak učiniti nejdéle před zakončením hlasování.

§ 39.

O b s a h h l a s o v a c í c h l í s t k ů.

(1) Volič smí odevzdati kandidátní listinu kterékoli strany.

(2) Škrty, výhrady a jiné změny nemají účinku.

§ 40.

P ř e r u š e n í v o l b y.

Nastanou-li okolnosti, jež znemožňují zahájit volební jednání, pokračovati v něm nebo je ukončiti, může obvodní volební komise prodloužit dobu volení, nebo provedení voleb odročiti na pozdější hodinu. Opatření takové budiž ihned vyhlášeno veřejně způsobem v místě obvyklým. Jde-li o přerušeni volby již zahájené, buďtež volební spisy i volební osudí s odevzdanými již hlasovacími lístky volební komisí zapečetěny a neporušenost pečeti protokolárně zjištěna při nově zahájené volbě.

§ 41.

K o n e c h l a s o v á n í.

Když doba volení uplyne, uzavře se volební místnost, avšak odvolí ještě všichni voličové, kteří jsou ve volební místnosti nebo v čekárně, volební komisí pro voliče určené, nebo přímo před volební místností, načež prohlásí předseda volební komise hlasování za skončené.

H L Á V A P Á T Á.

O z j i š t ě n í a p r o h l á š e n í v ý s l e d k ů v o l b y.

a) U o b v o d n í c h v o l e b n í c h k o m i s í.

§ 42.

S č í t á n í h l a s ů.

(1) Když bylo hlasování skončeno, zůstanou ve volební místnosti mimo členy komise, zástupce dohlédacího úřadu a síly pomocné jen důvěrníci volebních stran. Volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z osudí, spočte je a srovná počet obálek se záznamy ve voličských seznamech. Potom vyloučí lístky ne-

platné, rozdělí hlasovací lístky podle volebních stran a zjistí volební výsledek dvojím písemným zaznamenáním. Při tom každý člen komise má právo nahlížeti do hlasovacích lístků.

(2) Ve prospěch kandidátní listiny strany počítají se i takové hlasovací lístky, na nichž jména kandidátů jsou škrtnána nebo měněna.

(3) Neplatné jsou hlasovací lístky, nejsou-li na tiskopise, vydaném zemskou volební komisí.

(4) Je-li v obálce několik kandidátních listin, jsou neplatny všechny.

§ 43.

Z á p i s o v o l b ě.

(1) O výsledku volby sepíše se zápis ve dvojím stejnopise. Do něho se zaznamenají jména členů volební komise, zástupce úřadu a důvěrníků, počátek a konec, přerušeni volby, veškerá usneseni volební komise se stručným odůvodněním, jakož i důležitější okolnosti, průběhu voleb se týkající, pak výsledek volby s udáním součtu hlasů, odevzdaných jednotlivým stranám. V součtu buďtež uvedeny hlasy volební komisí za platné uznané; součet hlasů neplatných budiž uveden zvláště.

(2) V zápise budiž výslovně uvedeno, kolik voličů bylo k volbě oprávněno, kolik se volby skutečně zúčastnilo a kolik z nich bylo mužů a žen.

(3) Zápis vede úředník obecní, k volbě příbraný (§ 10), nebo jiná pomocná síla nebo člen volební komise, určený předsedou komise.

(4) Zápis ten jakož i seznamy voličské a seznamy hlasovací buďtež všemi členy komise podepsány.

§ 44.

O z n á m e n í v ý s l e d k u v o l b y.

(1) Obvodní volební komise odešle bez průtahu jeden zápis přímo předsedovi zemské volební komise, druhý politickému úřadu první stolice (magistrátu), jemuž mimo to oznámí výsledek hlasování telegraficky nebo telefonicky.

(2) V obcích, ve kterých jest několik volebních místností, odevzdají obvodní volební komise zápisy oné komisí, v jejímž obvodu jest obecní úřad. Tato komise sestaví na základě volebních výsledků, zjištěných obvodními volebními komisemi, volební výsledek z celé obce a oznámí jej předsedovi zemské volební komise s jedním stejnopisem všech zápisův a

politickému úřadu první stolice s druhým stejnopisem.

(3) Výsledek voleb v obvodu politického úřadu první stolice (magistrátu) oznámí přednosta tohoto úřadu hned ministerstvu vnitra.

(4) Legitimační a hlasovací lístky, obálky a seznamy hlasovací, jakož i doklady (§§ 3 a 38) buďtež obvodní volební komisí v obalech zapечатěny a u obecního úřadu uloženy.

b) U zemské volební komise.

§ 45.

V o l e b n í č í s l o .

(1) Zemská volební komise sejde se u svého předsedy bez pozvání druhý den (v úterý) po volbě o druhé hodině odpolední.

(2) Komise zjistí podle zápisů, došlých od volebních komisí v obcích, a podle úředních zpráv politických úřadů první stolice součet všech platných hlasů, odevzdaných jednotlivým stranám, a vypočte volební číslo.

(3) Součet všech platných hlasů, všem stranám odevzdaných, rozdělí se počtem mandátů, které se v zemi mají obsadit, zvětšeným o jeden; celé číslo nejbližší vyšší, dělením vyšlé, jest číslem volebním.

(4) Volebním číslem dělí se součet hlasů, odevzdaných pro každou kandidátní listinu, načež zemská volební komise přikáže každé straně tolik mandátů, kolikráte jest volební číslo obsaženo v součtu hlasů pro stranu tu odevzdaných. Kandidátní listiny stran sdružených (§ 28) sečtou se každá zvláště, avšak při rozdělování mandátů počítají se jako jediná listina a přikáže se jim mandáty společně.

§ 46.

P r i k a z o v á n í z b y l ý c h m a n d á t ů .

(1) Nebyly-li způsobem v § 45 uvedeném obsazeny všechny mandáty, přikáže se zbývající mandáty postupně stranám, které při dělení, provedeném podle § 45, vykázaly největší zbytek dělení.

(2) Jsou-li zbytky dělení u několika stran sobě rovny, přidělí se mandát straně, která dosáhla většího počtu hlasů; je-li počet hlasů stejný, rozhodne los.

(3) Kandidátní listina, která nedosáhla ani tolik hlasů, kolik činí číslo volební, nemá ná-

roku na mandát, kteréž ustanovení však neplatí pro jednotlivé listiny, jež jsou sdruženy (§ 28).

§ 47.

R o z d ě l e n í m a n d á t ů m e z i k a n d i d á t n í l i s t i n y s d r u ž e n é .

Když byla zemská volební komise přidělila všechny mandáty volebním stranám, rozvrhne mandáty mezi jednotlivé listiny sdružené. Postupuje při tom podle zásad, uvedených v §§ 45 a 46, s úchytkou od § 46, odst. 3, že při přikazování mandátů podle zbytků hlasů má na mandát nárok také strana, která nedosáhla volebního čísla ani při prvním přikazování mandátů volebním stranám, ani při přikazování mandátů jednotlivým stranám sdruženým.

§ 48.

K t e r ý z k a n d i d á t ů j e z v o l e n .

(1) Z jednotlivých stran zvoleni jsou kandidáti podle pořadí, jak uvedeni jsou na kandidátní listině, podle počtu připadajícího na tu kterou stranu. Ostatní kandidáti jsou v témže pořadí náhradníky.

(2) Odchyluje-li se kandidátní listina tištěná od kandidátní listiny, předložené předsedovi zemské volební komise, platí obsah i pořadí kandidátní listiny, předložené předsedovi zemské volební komise.

§ 49.

Z á p i s o j e d n á n í z e m s k é v o l e b n í k o m i s e .

(1) O jednání zemské volební komise sepíše se zápis ve dvou stejnopisech, v němž dlužno zaznamenati výpočet čísla volebního, postup při přikazování mandátů a výsledek skrutinia.

(2) Zápis budiž podepsán všemi přítomnými členy komise.

(3) Po skončeném jednání zemské volební komise zašle předseda zápis o jednání této komise, jakož i zápisy o volbách v obcích ministerstvu vnitra (§ 44).

§ 50.

V y h l á š e n í v o l e b n í h o v ý s l e d k u .

Po skončeném skrutiniu vyhlásí předseda zemské volební komise výsledek volby v zemském věstníku.

§ 51.

Stížnost do voleb.

Stížnost do voleb upravuje zákon o volebním soudě.

§ 52.

Nastupování náhradníků.

Uprázdnil-li se za volebního období místo členské v zemském zastupitelstvu trvale, nastupují náhradníci téže strany podle pořadí, ve kterém uvedeni byli v kandidátní listině.

§ 53.

Ustavení zemského zastupitelstva.

(1) Do jednoho měsíce po vyhlášení výsledku volby svolá zemský prezident členy zemského zastupitelstva do sídla zemského úřadu, aby složili do rukou zemského presidenta slib, že budou věrni republice československé, zachovávají zákony a plnití svědomitě povinnosti svého úřadu. Výhrady nebo dodatky ke slibu považují se za odepření slibu a za odmítnutí přijetí volbu nebo jmenování.

(2) Jakmile dvě třetiny členů zemského zastupitelstva složily slib, jest zemské zastupitelstvo ustaveno.

(3) Zemský prezident jest oprávněn, aby přijetím slibu a zahájením a řízením této schůze pověřil i jiného úředníka zemského úřadu.

§ 54.

Volba zemského výboru.

(1) V první své schůzi zvolí zemské zastupitelstvo ze sebe zemský výbor (§ 26 zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n. o organizaci politické správy).

(2) Volbu zemského výboru, pokud se týče jeho jednotlivých členův a náhradníků řídí komise, jejímž předsedou jest zemský prezident neb úředník zemského úřadu, zemským presidentem určený, a do níž jmenuje každá z volebních stran, zastoupených v zemském zastupitelstvu, po jednom členu.

(3) Volby provedou se hlasovacími lístky.

§ 55.

Příbuzenství a švakrovství.

(1) Zároveň nemohou býti členy zemského výboru:

1. manželé,

2. rodiče a děti, vlastní i nevlastní,
3. tchán anebo tchýně se zetěm nebo snachou,
4. sourozenci,
5. manžel se sourozencem druhého manžela.

(2) Byly-li zvoleny osoby právě uvedené proti tomuto ustanovení, nebo nastane-li poměr takový později a nevzdá-li se jeden ze zúčastněných do tří dnů dobrovolně mandátu, pozbývá členství v zemském výboru člen mladší; jsou-li stejně staří, rozhoduje los.

§ 56.

Způsob volby zemského výboru.

(1) Členové jmenování prohlásí, s kterou z volebních stran v zemském zastupitelstvu budou voliti. Komise, jež řídí podle ustanovení § 54 volbu zemského výboru, určí podle zásad poměrného zastoupení přihlížejíc k prohlášení členů jmenovaných počet členů zemského výboru, připadající na každou z volebních stran, zastoupených v zemském zastupitelstvu.

(2) Komise užije při tom obdobně ustanovení §§ 45 až 49 s odchylkou, že i strana, která nemá tolik členů, kolik činí číslo volební, může obdržeti zastoupení v zemském výboru.

(3) Každá volební strana volí za své členy zemského výboru stejný počet náhradníků. Volbu náhradníků provede každá volební strana odděleně od volby členů zemského výboru.

(4) Volbu členův i náhradníků provedou členové příslušné volební strany nadpoloviční většinou hlasů. Za zvoleny se pokládají ti, kdož obdrželi největší počet hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje los. K platnosti volby jest potřebí, aby bylo přítomno více než polovice členů volební strany.

(5) Jednotlivé volební strany mohou za členy zemského výboru (náhradníky) volit i příslušníky jiných volebních stran.

(6) Jednotlivé strany mohou se pro volby sdružit.

§ 57.

Náhradníci členů zemského výboru.

(1) Náhradníci (§ 26 zákona o organizaci politické správy) zastupují členy zemského výboru té volební strany, jež je zvolila, když oni nemohou úřadu svého dočasně vykonávat. Náhradníci nastupují podle stáří.

(2) Uprázdnil-li se za volebního období mandát trvale, jest provésti volbu doplňovací podle zásad § 56.

§ 58.

Řízení opravné.

Stížnost do voleb upravuje zákon o volebním soudě.

§ 59.

Volba členů zvláštních výborů a komisí zemského zastupitelstva.

Ustanovení §§ 54 až 58 sluší obdobně užití také při volbách členů zvláštních výborů a komisí zemského zastupitelstva.

ČÁST DRUHÁ.

Volby okresních zastupitelstev.

§ 60.

Všeobecné ustanovení.

Pro volby okresních zastupitelstev platí obdobně ustanovení o volbách do zemských zastupitelstev se změnami obsaženými v této části.

§ 61.

O právu volebním a volitelnosti.

(1) Právo voliti členy okresních zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v okrese aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáležejí k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

(2) Za členy okresních zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 let věku svého, bydlí v okrese aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti a nenáležejí k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) okresního zastupitelstva podle § 62 nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

§ 62.

(1) Nikdo nemůže býti zároveň členem dvou nebo několika okresních zastupitelstev.

(2) Stal-li se někdo členem několika okresních zastupitelstev, jest povinen ohlásiti do osmi dnův ode dne poslední volby, ve kterém okresním zastupitelstvu chce jako člen zůstat; oznámení dlužno učiniti příslušným okresním hejtmanům (náčelníkům). Neučiní-li ohlášení v uvedené lhůtě, pozbývá členství ve všech okresních zastupitelstvech.

(3) Členy okresních zastupitelstev nemohou býti členové Národního shromáždění, zemského zastupitelstva a úředníci nebo zřizenci úřadů, ústavů a podniků v § 6 uvedených, jakož i členové obecních zastupitelstev, pak úředníci nebo zřizenci obecních úřadů, ústavů a podniků obcí ležících v okrese.

(4) Byl-li členem okresního zastupitelstva zvolen člen zemského nebo obecního zastupitelstva, přísluší okresnímu hejtmanu (náčelníku), by jej do osmi dnů vyzval, aby prohlásil, ve kterém sboru chce jako člen zůstat. Neprohlásí-li se vyzvaný do osmi dnů, pokládá se za to, že vzdal se členství v zemském, pokud se týče v obecním zastupitelstvu.

(5) Jestliže se člen okresního zastupitelstva stal členem Národního shromáždění, úředníkem, zřizencem obecního, okresního, zemského nebo těmto nadřízeného úřadu, obecního, okresního nebo zemského ústavu nebo podniku, pozbývá členství v okresním zastupitelstvu.

(6) Byl-li úředník nebo zřízenec obecního, okresního, zemského nebo nadřízeného úřadu, obecního, okresního nebo zemského ústavu nebo podniku zvolen do zastupitelstva okresního, jest jeho volba neplatná.

(7) Ustanovení předchozích odstavců platí též o náhradnících.

§ 63.

Příbuzenství a švakovství.

Ustanovení § 55 platí také pro členství v okresním zastupitelstvu.

§ 64.

Okresní volební komise.

(1) Na místo zemské volební komise (§ 8, č. 3) nastupuje okresní volební komise.

(2) Předsedou této komise jest okresní hejtman (náčelník), jemuž příslušejí práva

a povinností, které tento zákon dává zemskému presidentu, jakožto předsedovi zemské volební komise.

(3) Kromě předsedy a jeho zástupce jsou členy okresní volební komise zmocněnci volebních stran v okrese.

§ 65.

Rozepsání voleb.

Volby okresních zastupitelstev rozepisuje s konečnou platností zemský president tak, aby přípravy k volbě byly včas ukončeny a volba byla provedena před uplynutím období starého zastupitelstva okresního. Volba se vyhlásí v úředním listě, jakož i v každé obci i osadě dotčeného okresu podle ustanovení § 14.

§ 66.

Kandidátní listiny.

(1) Kandidátní listiny předloží strany ve lhůtě, určené v § 20, předsedovi okresní volební komise, který má povinnosti v § 20 uvedené.

(2) Aby kandidátní listina byla platná, buď opatřena ověřenými podpisy nejméně 50 voličů, zapsaných do stálých voličských seznamů v obcích okresu. Podpisy ověřiti může také starosta společně s jedním členem obecní rady obce, v níž jest občan zapsán do stálých voličských seznamů.

(3) Všecky platné kandidátní listiny vyhlásí předseda okresní volební komise nejméně čtrnáctý den přede dnem volby na úřední desce.

§ 67.

(1) Předseda okresní volební komise dá rozmnožiti platné kandidátní listiny tiskem a zašle je starostům obcí.

(2) Náklady tisku uhradí z polovice okres a z polovice strany.

(3) Ustanovení § 27 platí obdobně. Odstavec 6, věta třetí tohoto paragrafu netýká se stran sdružených, když aspoň jedna z nich dosáhla mandátu.

§ 68.

Vyhlášení volebních výsledků.

(1) Po skončeném skrutiniu oznámí předseda okresní volební komise výsledek volby a

sdělí jej obcím, jež pak jej vyhlásí veřejnou vyhláškou.

(2) Ve vyhlášce budiž též uvedeno, do kdy, kde a jak možno podati námitky proti volbě.

(3) Zároveň buď výsledek volby oznámen zemskému úřadu.

§ 69.

Oprava výsledku volby, byla-li zvolena osoba nevolitelná.

(1) Zemský úřad přezkoumá, zdali nebyly zvoleny osoby nevolitelné. Stalo-li se tak, prohlásí s konečnou platností volbu osoby nevolitelné za neplatnou a rozhodne, kdo je zvolen na místě osoby, jejíž volba byla prohlášena za neplatnou.

(2) Rozhodnutí toto vyhlásí zemský president v zemském věstníku a sdělí je prostřednictvím okresního úřadu obcím, jež ihned je vyhlásí veřejnou vyhláškou po dobu osmi dnů.

§ 70.

Námitky proti volbě.

(1) Námitky proti volbě může podati každý volič v okrese ve lhůtě osmi dnů, počínajíc dnem po vyhlášení výsledku volby v obci.

(2) Námitky nutno podati písemně u okresního úřadu. Okresní úřad předloží námitky i s volebními spisy nejdéle do pěti dnů zemskému úřadu.

(3) O námitkách rozhodne zemský úřad s konečnou platností.

§ 71.

Ustavení se okresního zastupitelstva.

(1) Nebyly-li proti volbě podány námitky, nebo bylo-li o námitkách pravoplatně rozhodnuto, svolá okresní hejtman (náčelník) členy okresního zastupitelstva do sídla okresního úřadu, aby do rukou okresního hejtmana (náčelníka) složili slib, že budou věrni republice Československé, zachovávatí zákony a plniti svědomitě povinnosti svého úřadu. Výhrady nebo dodatky ke slibu považují se za odepření slibu a za odmítnutí přijmouti volbu.

(2) Jakmile dvě třetiny okresního zastupitelstva složily slib, jest okresní zastupitelstvo ustaveno a vykoná se volba okresního výboru a komisí podle obdoby §§ 54 až 57.

(³) Okresní hejtman (náčelník) jest oprávněn, aby přijetím slibu a zahájením a řízením této schůze pověřil i jiného úředníka okresního úřadu.

(⁴) O námitkách proti volbě platí obdobně § 70.

ČÁST TŘETÍ.

Ustanovení všeobecná.

§ 72.

Ustanovení trestní.

Nejde-li o trestný čin přísněji stíhaný, trestce se:

I. Jako přečin tuhým vězením od jednoho do šesti měsíců:

1. odepře-li předseda zemské neb okresní volební komise nebo jiná osoba k tomu určená přijmouti kandidátní listinu a vyhověti i jinak povinností uvedeným v §§ 20 až 26;

2. dá-li předseda zemské neb okresní volební komise nebo jiný úředník, obecní starosta nebo obecní zřízenec zúmyslně nebo z hrubé nedbalosti vyhlásiti, rozmnožiti nebo dodati nesprávné kandidátní listiny;

3. odnímá-li kdo voliči bez jeho výslovného souhlasu kandidátní listiny, nebo škrtá-li mu v těchto listinách;

4. mění-li kdo proti ustanovení zákonů voličské seznamy veřejně již vyložené;

když kdo:

5. vydá volební komisi nestejně hlasovací obálky;

6. neodvede volební komisi nedoručených legitimačních lístků;

7. nešetří zákazu o výčepu, prodeji a podáváníí nápojův obsahujících alkohol.

Pokus je trestný.

II. Jako přestupek soudem stíhaný trestem na penězích od 50 Kč do 5000 Kč, nebo vězením od týdne do tří měsíců, když kdo:

1. proti ustanovení § 4 se snaží vykonati právo volební ve více než jedné obci;

2. odepře ověření podpis voličův na kandidátní listině (§§ 20 až 26);

3. odepře oprávněné osobě vydati legitimační nebo hlasovací lístek;

4. žádá za rozmnožení kandidátních listin (hlasovacích lístků) ceny nepřiměřeně vysoké;

5. nedá svým zaměstnancům nebo podřízeným prázdno k výkonu volebního práva;

6. proti ustanovení zákonů zabraňuje nebo znemožňuje nahlížeti do voličských seznamů a činiti si opisy nebo výpisy;

7. nezachová zúmyslně lhůt, jejichž zachování je tímto zákonem nařízeno;

8. když osoba k tomu povinná nevyloží včas voličských seznamů.

III. Jako přestupek politickými úřady stíhaný pokutou od 20 Kč do 5000 Kč, nebo vězením od 24 hodin do jednoho měsíce, když kdo:

1. agituje v budově, v níž jest místnost volební, nebo v budově té zřídí volební kancelář;

2. volby bez omluvného důvodu se nezúčastní;

3. vědomě nejsa zapsán v seznamech voličských podepíše kandidátní listinu;

4. neoprávněně podepíše kandidáta na prohlášení, připojeném ke kandidátní listině;

5. kandiduje vědomě na několika kandidátních listinách;

6. nesplní-li povinnosti stanovené v § 29; s druhým odsouzením pro tento čin může býti spojena ztráta živnosti;

7. kdo vykoná volební právo, ač bylo pravoplatně rozhodnuto, že není státním občanem Československé republiky, nebo ač je si vědom, že v den vyložení seznamů voličských, které jsou podkladem volby, nepřekročil věku, jež tento zákon stanoví jako podmínku volebního práva.

§ 73.

Volební právo členů obvodních volebních komisí, jejich náhradníků a úředníků vykonávajíjících dohled.

Členové obvodních volebních komisí, jejich náhradníci a úředníci vykonávající dohled u obvodní volební komise, kteří jsou zapsáni do stálých voličských seznamů jiné obce téže země, pokud se týče téhož okresu, odevzdají při volbách do zemského zastupitelstva, pokud se týče při volbách do okresního zastupitelstva hlas v obci, v níž jsou členy (náhradníky) obvodní volební komise, nebo konají dohled při této komisi. Předloží obvodní volební komisi průkaz politického úřadu přímo nadřízeného obci, v níž jsou zapsáni do stálých voličských seznamů, že v seznamech těch je

poznámeno, že vykonají volební právo pro tuto volbu v obci, u jejíž obvodní volební komise fungují. Politický úřad, dav potvrzení, učiní opatření, aby to bylo poznámeno nejpozději devátý den přede dnem volby ve stálých voličských seznamech, ve kterých tento volič je zapsán. Osoba taková nesmí býti připuštěna k volbě v obci, v níž je zapsána do stálých voličských seznamů.

§ 74.

D o h l é d a c í ú ř a d.

(1) Dohlédacím úřadem podle ustanovení tohoto zákona rozumí se, pokud jde o města s vlastním statutem neb o města s regulovaným magistrátem, zemský úřad, jinak okresní úřad, v jejichž obvodu obec nebo město leží.

(2) Úřad tento bdí nad řádným a včasným prováděním všech úředních úkonů, volebním řádem obci nařízených. Shledá-li, že obec jedná nedbale nebo nesprávně, může, zachovávaje pravomoc komisí ustanovených v tomto zákoně, úkon zcela nebo z části dáti provésti vlastními orgány nákladem obce. Obec pak má právo postihu na povolaných orgánech obecních.

§ 75.

P o č e t o b y v a t e l s t v a.

Kde se v tomto zákoně mluví o počtu obyvatelstva, je rozhodný stav podle výsledků posledního všeobecného úředního sčítání lidu.

§ 76.

J m e n o v a n í č l e n o v é z e m s k ý c h a o k r e s n í c h z a s t u p i t e l s t e v.

Ustanovení §§ 5 a 6, 61 a 62 tohoto zákona platí obdobně i pro jmenované členy zemských a okresních zastupitelstev.

§ 77.

O s v o b o z e n í o d k o l k ů v a p o p l a t k ů.

Veškerá podání a zápisy, námítky, stížnosti ve věcech voleb zemských zastupitelstev, zemských výborů a komisí (§§ 54 a 59) a okresních zastupitelstev, okresních výborů i komisí a přílohy k nim, jakož i ověření podpisů voličů na kandidátních listinách (§§ 20 a 66) a kandidátů (§ 25) jsou prosty kolků, a pokud nejde o ověření podpisů před notářem, i poplatků.

§ 78.

F o r m u l á ř e.

Formuláře vyhlášek, protokolů volebních komisí, seznamů hlasovacích a legitimačních lístků dodá správa státní zdarma.

§ 79.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra.